БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 6 (19.677). • 1987 йил 8 январь, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 6 январь куни бўлиб ўтган мажлисида КПСС XXVII съездининг йўл-йўриқларига мувофиқ ишлаб чиқилган олий ва ўрта махсус таълимни қайта қуришни амалга ошириш билан боғлиқ таклифларни кўриб чиқди.

Муҳокама қилинган ҳужжатларда олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини ва улардан халқ хўжалигида фойдаланишни анча ошириш тадбирлари белгиланди. Шу муносабат билан таълим-тарбия жараёнини тубдан қайта қуриш, фундаментал илмий ва профессионал билимларни эгаллаш, тегишли корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлар билан актив ҳамкорлик қилиш негизида кенг профилли мутахассислар тайёрлашга ўтиш кўзда тутилади. Олий мактаб билан халқ хўжалиги тармоқлари ўзаро алоқасининг янги ташкилий-иқтисодий механизмини барпо этиш назарда тутилмоқда. Шартномаларга мувофиқ кадрларни тармоқлар бўйича тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ҳамда бу ишлар учун бўладиган харажатларнинг бир қисмини моддий ишлаб чиқариш тармоқлари ҳисобидан қоплаш бу механизмнинг асоси бўлади.

Илмий-педагог ва илмий кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва уларнинг малакасини оширишни яхшилаш бўлажак мутахассисларга таълим ва тарбия бериш самарадорлигини кучайтиришнинг ҳал қилувчи шарти эканини Сиёсий бюро таъкидлаб ўтди. Олий мактабдан кейинги таълимнинг муҳим босқичи бўлмиш аспирантуранинг фаолиятини қайта қуриш кўзда тутилмоқда. Етакчи олий ўқув юртлари ва илмий муассасалар негизида докторантура ташкил этилади. Илмий-педагог ходимларни аттестациядан ўтказишнинг янги тартибини жорий этиш, халқ хўжалигининг йирик мутахассисларини ва етакчи олимларни олий ўқув юртларидаги муаллимлик фаолиятига жалб этиш учун қулайроқ шароитларни яратиш мўлжалланмоқда.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда, янги техникани биладиган мутахассисларни тайёрлаш сифатини яхшилашда олий ўқув юртлари фанининг ролини кучайтириш йўллари белгиланди. Олий ўқув юртларида, аввало университетларда фундаментал тадқиқотларни илдамроқ ривожлантиришни таъминлаш, тажриба-конструкторлик ва экспериментал ишлар ҳажмини уч-тўрт баравар кўпайтириш ҳамда шу асосда илмий ишланмаларнинг кўламларини кенгайтириш ва уларнинг натижаларини жорий қилиш муддатларини қисқартиришга эришиш режалаштирилмоқда.

Олий мактаб ходимлари, аспирантлар ва студентларнинг моддий ҳамда маиший турмуш шароитларини янада яхшилаш тадбирлари ишлаб чиқилмоқда.

Сиёсий бюро олий мактаб фаолиятини қайта қуришга оид ҳужжатларни асосан маъқуллаб, тегишли ташкилотларга бу ҳужжатларни қиёмига етказиш ишини давом эттиришни топширди, мутахассислар тайёрлашни планлаштиришни янада яхшилаш, олий мактаб фанининг техникавий таъминот даражасини ошириш, бу муҳим ишда министрликлар, идоралар, бирлашмалар ва корхоналарни иштирок эттириш назарда тутилади.

Сиёсий бюро Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг Москвада бўлиб ўтган амалий учрашувида айтилган таклифларни рўёбга чиқаришга доир тадбирлар программасини муҳокама қилиб, тасдиқлади.

Сиёсий бюро ўртоқ Н. И. Рижковнинг ВХР Министрлар Кенгаши Раиси Д. Лазар билан музокаралари натижаларини кўриб чиқиб, Совет — Венгрия ҳамкорлигининг самарадорлигини ошириш, бу ҳамкорликка чуқурлаштирилган ихтисослаштириш ҳамда ишлаб чиқариш ва фан-техника кооперациясининг янги, илғор формаларидан кенгроқ фойдаланиш асосида замонавий сифат бахш этиш Совет Иттифоқи билан Венгрия Халқ Республикасининг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишда кўмаклашмоғи лозим, деб таъкидлади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида иқтисодий қурилиш, идеология ишининг, шунингдек халқаро кескинликни юмшатишга, барча мамлакатлар билан тенг ҳуқуқли ҳамкорлик ва ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга қаратилган ташқи сиёсий фаолиятнинг бошқа базви масалалари муҳокама қилинди.

ТОШКЕНТ. Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхози деҳқонлари шаҳарликлар дастурхонига ҳозирги қиш кунларда ҳам кўплаб сабзавот ва мева маҳсулотлари етказиб бермоқдалар.

Суратларда: (юқоридан) хўжаликнинг илғор боғбони Анвар Мирсоатов. У бу йил ўз парваришидаги лимонларининг ҳар бир тупидан 300 донагача мева оляпти. Пастдаги суратда эса колхознинг помидор етиштиришга ихтисослашган теплица хўжалиги. Тажрибали соҳибкорлар (чапдан) Собит Самиғов (бригадир), Зулайҳо Бекчонтоева ва Анна Фидосенколар.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

АСОСИЙ ПАРТИЯВИЙ ИШ

Коммунистларнинг ташаббуси ва масъулияти

ПРАВДА
Орган Центрального Комитета КПСС

Янги йил ҳаётимизга иш кунлари ва ташвишлари билан кириб келиб, экономикада, социал ва маънавий соҳаларда ҳал қилиниши лозим бўлган муҳим ва мураккаб вазифаларни қатъий эслатди. Бу вазифаларни ўзимиздан бошқа ҳеч ким ҳал қилмайди. Ҳамма юмушларни ўзимиз бажаришимиз керак. Аввало, КПСС XXVII съезди ишлаб чиққан мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш, совет жамиятини ҳар жиҳатдан янгилаш стратегик йўлини бутун чоралар билан кучайтириб ва ривожлантириб, уни амалга оширишни давом эттиришимиз керак.

«Биз энди ўз вазифаларимизни кечагидан кўра анча аниқроқ, конкретроқ, равшанроқ биламиз; биз хатоларимизни тузатиш учун уларни рўй-рост кўрсатишдан ҳайиқмаймиз. Биз энди партиянинг бутун кучини уни яхши уюштиришга, партия ишининг сифати ва мазмунини оширишга, омма билан яна ҳам мустаҳкамроқ алоқа ўрнатишга сарфлаймиз...» Ленин Совет давлати ва жамияти бунёд этилган кезларда ёзган ана шу сатрлар руҳи, миқёслари ва ўзгаришларнинг теранлиги жиҳатидан мамлакат ҳаётининг революцион босқичида — ҳозирги туб бурилиш босқичида яна ҳам актуал жарангламоқда.

Мамлакатда амалга оширилаётган қайта қуришнинг таъсирчанлигига кўпгина омиллар дахлдордир. Аммо биринчи навбатда қайта қуришнинг муваффақияти партиянинг ўзи, унинг ҳамма бўғинлари — бошланғич ташкилотлардан тортиб марказдаги ва жойлардаги раҳбарлик органларигача, ишчидан тортиб министргача, инженердан тортиб академиккача партиянинг ҳамма аъзолари нечоғлик ғайрат-шижоат ва изчиллик билан қайта қуришга киришганликлари билан белгиланади. Айни партия аъзолари, ўн тўққиз миллиондан кўпроқ коммунистлар армиясидаги ҳар бир кишиқ жадаллаштириш йўлини тўғри тушуниш-да, уни амалга оширишга тўғри муносабатда бўлишда ибрат кўрсатишлари керак. Хўжалик юритиш методларини ва бошқаришни қайта қуриш қандай бораётганлигини ҳамиша эътиборда тутиш, янги ғояларни илгари суриш ва амалга ошириш, замон талабларига жавоб берадиган янги ёндашувларни ўртага қўйиш, партия съезди қарорларини амалга ошириш, беш йиллик иккинчи йили план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариш учун умумхалқ курашининг олдинги сафида бўлиш — ана шулар айни партиявий ғамхўрликни талаб қиладиган ишлардир.

Энг асосийси шундаки, бу иш ҳанузгача ҳам кўпгина ташкилотлар ва идораларда юз бераётган узлуксиз мажлислардаги сўзамолликда эмас, балки аввало, конкрет амалий ҳаракатларда, одамлар билан жонли ишда намоён бўлиши керак. Лениннинг «ташкилий ишнинг амалиёти ва ишчанлигини биринчи навбатдаги ва энг муҳим вазифа қилиб қўйиш керак», деган йўл-йўриқлари абадий машъал сингари йўлимизни ёритиб турибди. Янги экономикани қуришда амалда ютуқларимиз борми? Бу ютуқлар қандай? Исботланганми? Бу борада мақтанчоқлик, қуруқ ваъдаларга йўл қўйилмадими? Муваффақиятлар қандай қилиб қўлга киритилди? Уларни кенгроқ ёйиш мумкинми? Партиямиз ва Совет давлатининг асосчиси ҳар бир ташкилот, ҳар бир тармоқ ва ҳар бир ишлаб чиқариш коллективи ишини баҳолашда белгилаб берувчи деб ҳисобланган мезонлар ҳозирги кун талабларига ҳам ниҳоятда ҳамоҳангдир. Бизнинг саноатимиз хўжалик юритишнинг янги методларини эгаллаётган, бир қанча тармоқлар, кўпгина корхоналар ва қурилиш ташкилотлари тўла хўжалик ҳисоби, ўз харажатларини ўзи қоплаш ва ўзини-ўзи маблағ билан таъминлаш шароитларида ишлашга киришган ҳамда маҳсулотнинг давлат қабули кенг кўламда жорий этилаётган шу кунларда, янги йилда ана шу мезонлар ҳозирги талабларга, айниқса, ҳамоҳангдир. Жойлардан олинаётган маълумотларга қараганда, янги шароитларда ишлашнинг биринчи кунларида ижобий натижалар билан бир қаторда тез ҳал этишни талаб этаётган чигалликлар, чала ишлар, муаммолар ҳам аён бўлиб қолмоқда. Худди шу борада биринчи навбатда партия комитетлари ва уларнинг бюроларининг ташкил этувчи роли, уларнинг сиёсий етуклиги оширилиши керак. Улар қийинчиликларни енгиб ўтиш учун одамларни жипслаштиришлари, ташаббусни, ижодий шижоатни авж олдиришлари, маҳкамачилик ва маҳаллийчилик кўринишларига қатъий қарши чиқиб, давлат манфаатларини ҳимоя қилишлари керак. Москва ва Ленинградда, Грузия ва Эстонияда, Свердловск, Липецк, Гродно областлари ва мамлакатнинг бошқа областларидаги кўпгина партия ташкилотлари коллективларда худди ана шундай позицияларда туриб иш олиб бормоқдалар.

Аммо, афсуски, партия ташкилотлари практикасида бошқача тарздаги мисоллар ҳам анчагина. Турғунлик ва ҳотиржамлик кучлари ҳали ҳам сезилиб турибди, баъзилар ҳамма нарса эски изига тушиб кетади, деб умид қилмоқдалар. Молдавияда ва Кировоград областида, СССР Автомобиль саноати министрлигида яқин-яқинларгача ҳам партия комитетларининг очиқдан очиқ йўл қўйиб бериши оқибатида қўшиб ёзишлар ва кўзбўямачилик рўй берганлигини эслаб ўтиш кифоядир. Маълумки, Пермь, Воронеж область партия комитетлари, айрим бошқа партия комитетлари ишида янги вазифалар нуқтаи назаридан йўл қўйиб бўлмайдиган жиддий камчиликлар аниқланди, бу ерларда қайта қуриш аслида умумий чақириқлар ва даъват этувчи йўл-йўриқлар билан алмаштирилган. Куни-кеча «Қайта қуришдаги сенинг позицианг қандай?» деган умумий сарлавҳа остида «Правда» газетасида босилган коммунистларнинг мактублари янгиланиш жараёни кўпинча оғир кечаётганлигидан далолат бериб турибди.

Шунга ўхшаш ҳар бир фактга ўз вақтида ва принципиал партиявий баҳо бериш лозимлиги равшандир. Партия қайта қуриш йўлидаги ҳаракатимизда қатъий ва собитқадам бўлишимиз лозим, деб таълим бермоқда. Бу борада ҳар қандай бўшашувчиликка ўрин йўқ. Ташаббус ва масъулият, танқид ва ошкоралик, демократия ва интизом — бизнинг сиёсий ва маънавий позициямиздир. Шу муносабат билан маънавий вазиятнинг поклиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш, ижтимоий ҳаётимизда демократизмни кенгайтириш алоҳида аҳамият касб этади. Худди ана шундай вазиятдагина кишиларда ўз мамлакатининг ҳақиқий хўжайини бўлишдек мағрур ҳис-туйғу тарбияланади ва мустаҳкам қарор топади, омманинг жонли ижоди музаффар куч касб этади.

Коммунистлар ишга ўзларининг муносабати, масалаларни ўткир қилиб қўйиш билан одамларни ташаббус кўрсатиб, принципиал ишлашга, тор доирадагина эмас, балки йиғилишларда ҳам ҳар бир корхона, шаҳар, район, республика, тармоқ меҳнаткашларини ҳаяжонга солиб турган ўткир масалалар очиқ-ойдин, рўй-рост муҳокама қилинишига ундашлари керак. Шу билан бирга айрим партия ва хўжалик раҳбарлари минбардан туриб бир гапни айтиб, аммо амалда бошқача иш қилганликлари сингари, партия томонидан қораланган яроқсиз практикани қатъиян бартараф этиш керак.

Бу ҳақда ҳам, партиямизда хизмати ва эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар, коммунистлар учун битта интизом, битта қонун борлигини эслатиб қўйиш шунинг учун ҳам жоизки, ҳанузгача КПСС айрим аъзоларининг бизнинг маънавий ва юридик нормаларимизни бузиши, танқидни бўғиши, такаббурликнинг қайталаниши ва принципсиз тилёғламалик қилиши ҳолларига барҳам берилмаган. Ворошиловград область партия комитети ходимларининг амалда қўллаб-қувватлаши оқибатида областда ҳуқуқ-тартибот муҳофазаси органлари содир этган бебошлик ва қонунсизликнинг ҳаммага маълум бўлган факти ана шундан далолат бермайдими? Эски методларга қайтмаслигимизни ва қайтишимиз мумкин эмаслигини, партиямизда икки хил ахлоқ, «тақиқланган зоналар» ва танқиддан ҳоли шахслар йўқ ва бўлиши мумкин эмаслигини ҳали ҳамма ерда ҳам дурустроқ уқиб олмаганга ўхшайдилар. Амалпарастнинг «номуси»ни эмас, балки, аввало партиянинг шарафини, партия аъзосининг поклигини, большевизмнинг улуғ анъаналарини партия комитетлари асраб-авайлашлари ва мустаҳкамлашлари лозим.

Ҳаёт бугун ҳар бир партия ташкилотидан, қандай участкада ишлашидан қатъи назар, ҳар бир коммунистдан бутун куч-ғайратини ишга солиб ҳаракат қилишни, ташаббус кўрсатиб, сабот ва ғайрат-шижоат билан юксак масъулиятни ҳис этиб ишлашни талаб этмоқда. Муваффақиятларимизнинг гарови ана шундадир.

(«ПРАВДА» газетасининг 1987 йил 7 январдаги бош мақоласи).

КПСС съездлари ва конференциялари

«КПСС съездлари ва конференциялари» справочниги нашрдан чиқди. Китобчада КПССнинг барча съездлари ва конференциялари тўғрисида: санаси, ўтказилган жойи, делегатлар сони ва уларнинг составн, кун тартиби ҳақида асосий маълумотлар қайд этилган. Энг муҳим қарорлар таҳлил этилган, уларнинг партиямиз, халқимиз тарихидаги аҳамияти кўрсатилган.

Бу справочникнинг тузатилган ва тўлдирилган иккинчи нашри Сиёсий адабиёт нашриёти томонидан чиқарилди.

(ТАСС).

ХАЛҚ КОНТРОЛЕРЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

7 январь куни Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг кенгайтирилган мажлисида СССР Олий Советининг «СССР Халқ контроли комитетининг фаолияти тўғрисида»ги қарори талаблари асосида республика халқ контроли органларининг вазифалари муҳокама этилди. Комитет раиси В. А. Хайдуров доклад қилди.

Мажлисда СССР Халқ контроли комитетининг масъул ходими В. П. Петров нутқ сўзлади.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг кенгайтирилган мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ташкилий-партиявий ишлар бўлимининг мудири П. В. Доғонкин иштирок этди.

(ЎзТАГ).

ОКТЯБРЬ 70

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ — ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА!

Андижон область Ленин район меҳнаткашларининг 1987 йилги ва ўн иккинчи беш йиллик учун

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ленин районининг меҳнаткашлари партия XXVII съезди тарихий қарорларини бажара бориб, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини сўзсиз адо этиш учун фаол курашмоқдалар.

Районни 1986 йилда социал-иқтисодий ривожлантириш планлари бажарилди. Район пахтакорлари давлатга пахта топшириш плани ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Тайёрлов пунктларига 37 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етказиб берилди, ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғи биринчи сортларга топширилди. Гектар бошига ҳосилдорлик 38,2 центнерга етди. Давлатга сут, тухум, дон, сабзавот, ҳўл мева, узум, пилла топшириш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятлар ошириб адо этилди.

Фан-техника тараққиёти ютуқларини, интенсив технологияларни жорий этиб, мавжуд имкониятлар, илғор тажриба ҳамда меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг янги формаларини самарали қўлланиб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 120 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилиб, район меҳнаткашлари 1987 йил ва умуман ўн иккинчи беш йиллик учун зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

1987 йилда пахта ҳосилдорлиги 38,5 центнерга етказилади ва давлатга хом ашё топшириш плани Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги байрамигача бажарилади, 1990 йилда ҳосилдорлик 40 центнерга етказилади ва бунинг эвазига озуқа экинлари етиштириш учун кам деганда 300 гектар қўшимча майдон бўшатиб олинади, сабзавот ҳосилдорлиги 1990 йилда 400 центнерга, дон учун етиштириладиган маккажўхори ҳосилдорлиги 100 центнерга, кузги бошоқли экинлар ҳосилдорлиги 45 центнерга етказилади.

1987 йилда ҳар бир бош қорамол учун озуқа бирлиги етиштириш 35 центнерга, 1990 йилда 42 центнерга кўтарилади. Ҳар бир соғин сигирдан сут соғиб олиш 1987 йилда 1985 йилга нисбатан 300 килограмм, 1990 йилда 500 килограмм кўпайтирилади. Подадаги сигирлар салмоғи 1987 йилда 30 процентга, 1990 йилда 35 процентга етказилади. Ҳар юз бош сигирдан 1987 йилда 96 та, 1990 йилда 100 та бузоқ олинади. 1987 йилда ҳар бир қорамолнинг ўртача вазни 430 килограммга, 1990 йилда 500 килограммга, қўйнинг ўртача вазни 1987 йилда 50 ва 1990 йилда 55 килограммга етказилади.

1987 йилдан бошлаб ҳамма хўжаликлардаги чорвачилик фермаларида оилавий пудратга ўтилади. Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш муттасил ошириб борилади. Беш йилликнинг охирига бориб гўшт етиштириш 1,3 баравар, сут 1,8, тухум 1,5, сабзавот 1, 5, мева етиштириш 2,5 баравар кўпаяди. Етиштирилган маҳсулотнинг кам деганда 20 проценти, шу жумладан мева-сабзавот маҳсулоти бозорларда ва хўжаликларнинг ихтисослашган дўконларида сотилади.

Технологик ускуналарни уч сменали иш режимига ўтказиб, консерва заводининг ишлаб чиқариш қувватлари муддатидан илгари ўзлаштирилади ва 1990 йилда сабзавот ҳамда томат консервалари чиқариш 32 миллион шартли банкага етказилади.

Беш йиллик охирига қадар ўн биринчи беш йилликдагига нисбатан мактабгача тарбия болалар муассасалари қуриш ва ишга тушириш икки баравар, мактаблар тўрт баравар кўпаяди, бунда район хўжаликларида кўп қаватли уй-жой комплекслари қуришга алоҳида аҳамият берилади. 360 ўринли касалхона, ҳар сменада 150 киши қабул қилинадиган поликлиника ишга туширилади. Социал-маданий-маиший объектлар қурилишида райондаги ҳар бир меҳнаткаш йилига камида 4 кун ҳақ олмай ишлаб беради.

1990 йилгача ҳамма йўлларга асфальт ётқизилади ва аҳолининг ҳаммаси водопровод суви билан таъминланади.

Савдо, умумий овқатланишни ташкил этишнинг прогрессив формалари жорий этилади, товар обороти 1,3 баравар, маиший хизмат ҳажми 2,2 баравар ортади.

Райондаги ҳар бир йирик хўжаликда маданий-спорт комплекслари бунёд этиш иши давом эттирилади. Клублардаги ўринлар сони 1,2 мингта, кинотеатрлардаги ўринлар сони 13,8 мингта кўпайтирилади.

Мактабларни таълимнинг кабинет системасига ўтказиш изчил амалга оширилади. Мактаб ислоҳоти талабларига мувофиқ, базавий корхоналар билан биргаликда ишлаб чиқариш таълими ва практикасини юқори савияда уюштириш учун зарур шароитлар яратилади.

Ленин райони меҳнаткашлари белгиланган ҳамма планларни, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажарамиз ва мамлакатимиз социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга муносиб ҳисса қўшамиз, деб Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетини ишонтирадилар.

Социалистик мажбуриятлар Ленин районининг меҳнат коллективларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш ва XII беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан Нукус шаҳар меҳнаткашларининг

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Нукус шаҳридаги корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг коллективлари партия XXVII съездининг қарорларига, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига амалий иш билан жавоб бериб, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш, ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирдилар. Шонли саналар — Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги ва В.И. Ленин туғилган куннинг 120 йиллиги беш йиллик планни бажаришда муҳим босқичлар бўлади.

Нукус меҳнаткашлари ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

уюшқоқлик ва тартибни мустаҳкамлаш, интенсивлаш омилларидан ва ички резервлардан фойдаланиш, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантириш системасини такомиллаштириш, ресурсларни иқтисод қилиш ва тежамкорлик режимини кучайтириш, рационализаторлик ва ихтирочиликни ривожлантириш асосида халқ хўжалиги барча тармоқларининг муттасил бир маромда ишлаши таъминланади.

Йиллик план муддатидан аввал, 1987 йилнинг 24 декабригача, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ва реализация қилиш юзасидан беш йилликнинг 1,5 йили учун белгиланган план В. И. Ленин туғилган куннинг 120 йиллигигача бажарилади. Беш йиллик 1990 йил 7 ноябрида тугалланади. Ҳар йили пландан ташқари 3 миллион сўмликдан кўпроқ, беш йиллик охиригача эса 15 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Автоном республика пойтахтида биронта қолоқ корхона бўлмаслигига эришилади. Шартномалар бўйича маҳсулот етказиб бериш бажарилиши таъминланади. Меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан белгиланган топшириқ йил сайин бир процент ошириб бажарилади. Капитал маблағларнинг камида 75 проценти ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилишга ва техника билан қайта қуроллантиришга сарфланади. Фан ва техника ютуқларини жорий қилиш ҳисобига беш йиллик охиригача саноат ишлаб чиқариш ҳажмини 30 процент кўпайтиришга эришилади. Олий сифат категориясидаги маҳсулот ҳажми аттестациядан ўтказилиши лозим бўлган маҳсулотнинг 50 процентига етказилади.

Маҳсулотнинг давлат қабулига коллективларни тайёрлашга оид ташкилий-техникавий тадбирлар комплекси амалга оширилади. 1987 йилда маҳсулотнинг 19 та янги тури ўзлаштирилади. Халқ истеъмол қиладиган молларнинг турларидан ҳар йили 25-30 проценти янгиланиб турилади. Ремонт-механика корхоналарида ва қурилиш индустрияси заводларида аҳоли учун моллар ишлаб чиқариш 1,5 баравар кўпайтирилади.

Лойиҳа ечимларини такомиллаштириш, инженерлик тайёргарлигини, ўз қурилиш базасини ривожлантириш ишчиларнинг меҳнат ва турмушини ташкил этишни яхшилаш ҳисобига беш йиллик охиригача қурилиш-монтаж ишлари ҳажми 20 процент кўпайтирилади.

Уйсозлик комбинатлари маҳсулотларининг заводда тайёрланиш даражаси анча оширилади. 1989 йилда йирик панелли уй-жойларнинг яхшиланган сериясини ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Уй-жойларни фойдаланиш учун топшириш йиллик плани Улуғ Октябрь 70 йиллигигача бажарилиши таъминланади. Ҳар йили объектларнинг камида 90 проценти «яхши» ва «аъло» баҳолар билан топширилади.

23-микрорайоннинг комплекс қурилиши 1989 йилда ниҳоясига етказилади. Янги «Жанубий» уй-жой массиви ва тозалаш-канализация иншоотларини қуришга киришилади. Ҳар йили иккитадан мактаб ва болалар боғчаси, ҳаммом ишга туширилади. 1987 йилда «Спартак» стадиони, «Ғалаба» боғи, марказий бозор реконструкция қилинади. Автобус паркининг янги базаси, «Қизкетган» каналидан ўтиладиган йўл қуриб битказилади, каналнинг марказий участкаси беш йиллик мобайнида бетонланади ва унинг соҳили ободонлаштирилади. Беш йиллик охиригача «Турист» меҳмонхонаси, 2,5 минг квадрат метр савдо майдонига эга бўлган универмаг, 2 минг тонна ҳажмли сабзавот омбори, троллейбус депоси, 3 та маиший хизмат уйи ва учта АТС қурилади. Ободончилик ишлари комплекси ўтказиладн, Октябрь юбилейигача «Ўрмон туҳфалари», «Парранда», «Нон» ихтисослаштирилган магазинлари, уруш ва меҳнат ветеранлари учун чойхона, видеотека очилади. 1987 йилда иккинчи маданий-спорт комплекси барпо этилади.

Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишда базавий корхоналар ва педагогика коллективларининг роли анча оширилади. Техникумларда ва Т. Г. Шевченко номли Нукус давлат университетида кадрларга таълим бериш ва касб-кор ўргатиш жараёнини қайта қуришга киришилади.

Автоном республика совхозларининг меҳнаткашлари билан оталиқ алоқаларини янада ривожланиши таъминланади. Шаҳар корхоналари ва ташкилотларининг ёрдамчи қишлоқ хўжаликларини ривожлантириш давом эттирилади.

Нукус шаҳрининг меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш, XII беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бутун кучимизни сарфлаймиз, деб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига ваъда берадилар.

Социалистик мажбуриятлар Нукус шаҳар меҳнат коллективларида муҳокама қилиниб, қабул этилган.

Н. И. РИЖКОВНИНГ ФИНЛЯНДИЯДА БЎЛИШИ

ХЕЛЬСИНКИ, 6 январь. (ТАСС). Бугун Н. И. Рижков М. Койвисто билан музокара олиб борди. Анъанавий дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитида Совет—Финляндия муносабатларининг кўпгина масалалари, бу муносабатларнинг истиқболлари, халқаро вазиятнинг асосий проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди.

Н. И. Рижков ва М. Койвисто Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йилги шартномада мужассамлашган ишонч ва тенг ҳуқуқли шериклик СССР ва Финляндия ўртасида турли соҳалардаги муносабатларни барқарор ва тобора ривожлантиришнинг доимий омили бўлиб қолганлигини мамнуният билан таъкидладилар.

Томонлар ҳар икки мамлакат раҳбарлари ўртасидаги самарали сиёсий мулоқотнинг ғоят муҳим аҳамиятини таъкидлаб ўтдилар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Президент М. Койвисто билан учрашуви ана шу мулоқотга амалий омил бахш этди.

Халқаро проблемаларни муҳокама қилиш чоғида ҳозирги замоннинг энг кескин масалалари: қуролланиш пойгасини, аввало ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ядро қуроли синовларини тақиқлаш, космос ҳарбийлаштирилишига йўл қўймаслик каби масалаларга ҳар икки мамлакатнинг ёндашуви ўхшаш эканлиги ёки бир-бирига яқин эканлиги таъкидланди. Томонлар инсониятни ядро қирғини хавфидан қутқариш учун курашда барча мамлакатлар ва халқларнинг баҳамжиҳат ҳаракатларини кучайтириш зарурлигини айтдилар. М. Койвисто Совет Иттифоқининг тинчликни мустаҳкамлаш, қуролсизланиш ва халқаро ҳамкорлик манфаатлари йўлидаги ташаббускор ва амалий фаолиятини юксак баҳолади. У ҳозирги аср охирига қадар ядро қуроллари ва бошқа оммавий қирғин қуролларини батамом тугатиш юзасидан СССР олға сурган программани табриклади.

Томонлар Рейкьявикда эришилган позицияда туриб қуролсизланишнинг энг муҳим проблемаларини ҳал этишда реал натижалар йўқлигидан чуқур ташвиш изҳор қилиб, шу билан бирга воқеаларнинг хатарли ривожланишини тўхтатиш учун ҳали имконият бор, деган ишончни билдирдилар. Бунинг учун Рейкьявикда ядросиз дунё сари очилган йўлдан фойдаланиш, халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системаси ғоясини амалда рўёбга чиқариш лозим. Халқаро ишларда янгича тафаккур зарур, хусусан бундай тафаккур ядро қуролидан ва зўравонликдан халос дунё принциплари тўғрисидаги Деҳли декларациясида ўз ифодасини топди.

Европа проблемаларини муҳокама қилиш давомида СССР билан Финляндиянинг Европа шимолида тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга қаратилган куч-ғайратларини давом эттиришга интилишлари тасдиқланди. Шу муносабат билан Финляндиянинг Европа шимолида ядросиз зона барпо этиш ҳамда ана шу районга нисбатан ишонч чоралари тўғрисидаги таклифи амалга оширилишининг муҳим аҳамияти таъкидланди. М. Койвисто СССРнинг бу соҳадаги 1986 йил ноябрида эълон қилинган янги қадамларини юксак баҳолади.

Музокаралар дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

* * *

Бугун М. Койвисто Н. И. Рижков шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Совет ҳукумати бошлиғига ҳамроҳ бўлган расмий кишилар, Финляндия парламентининг депутатлари ва ҳукумати аъзолари, жамоат арбоблари, савдо-саноат доираларининг намояндалари ҳозир бўлдилар.

Финляндия Президенти ва СССР Министрлар Советининг Раиси нутқ сўзладилар.

Зиёфат самимий дўстона вазиятда ўтди.

• Транспорт конвейерига—қатъий маром!

НУҚСОНЛАР ТАКРОРЛАНМАСИН

Тошкентдаги Шумилов юк станцияси юздан ортиқ корхона ва ташкилотга хизмат кўрсатади. Бир ёқадан бош чиқариб, астойдил меҳнат қилинаётганлиги натижасида беш йилликнинг дастлабки йили яхши якунланди. Муваффақиятлар янги йилда ҳам ишларни дадил бошлашга шароит вужудга келтирди.

Станция коллективи «Узглавметаллснабсбит», тоштарошлик, ёғочни қайта ишлаш комбинатлари, Тошкент тажриба механика-экскаватор заводи каби корхона ҳамда ташкилотларнинг шерикчиликдаги шартнома мажбуриятларига амал қилиб келаётганликларидан хурсанд. Бу корхоналар ўтган йили ва шу йилнинг дастлабки кунларида жарималарга barҳам бердилар ёки уни кескин камайтиришга эришдилар.

Бироқ темир йўл транспорти хизматидан фойдаланиш тартиб-қоидаларини бузаётган, юклаш-тушириш ишларини оқилона ташкил этмаслик натижасида вагонларни муддатидан кўпроқ ушлаб жарима тўлаётган корхоналар ҳам оз эмас. Айниқса, Тошкент тара-ремонт корхонасидаги ишлар ачинарли. Корхона йил сайин жарима тўлашдан қутула олмаяпти. Корхона директори вазифасини бажарувчи Қўрғонбек Нуренбетов берган маълумотга кўра, ўтган йили 270 сўм жарима тўланган. Станциядан маълум қилишларича, ўтган йилнинг атиги тўққиз ойида корхонадан 377 сўм жарима ундириб олинган. Раҳбар бу билан корхонаси айбини камайтириб кўрсатмоқчи бўлди-ю, бироқ ёлғоннинг умри қисқалигини ўйлаб ҳам ўтирмади.

Ҳақиқий аҳвол эса аянчли. 60 минг сўмдан кўпроқ маблағ сарфланиб, 442 метр узунликда корхонага кириш йўли қурилган эди. 1972 йилда қурилиши бошланиб, 1978 йилда ниҳоясига етказилган бу йўл ҳалигача ишга туширилмаган. Ҳозир рельслар занглаб, ёғоч шпаллар чириб, ишдан чиқиб ётибди.

Янги йилнинг дастлабки кунлари бошланган бўлса-да, 2-ремонт-қурилиш бошқармаси, Тошкент «Мебель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, металлни қайта ишлаш бирлашмаси ҳам ўтган йилги нуқсонларни яна такрорламоқдалар. Бу корхоналар ҳозирнинг ўзидаёқ юзлаб сўм маблағни жарима сифатида совурганларига нима дейсиз! Масалан, 2 январь куни маҳаллий вақт билан соат 11 дан 30 минут ўтганда ремонт-қурилиш бошқармаси тармоқ йўлига 7755290, 7752287 номерли вагонларда келтирилган битум 4 январь соат 10 да тушириб бўлинган. Нормадан ортиқча 42 соат тўхтатиб қолинган икки вагон учун корхонага 414 сўм 40 тийин жарима солинган.

Шу каби «Мебель» ишлаб чиқариш бирлашмасига 1 январь соат 23 дан 40 минут ўтганда юк олиб келган 23025042 номерли вагондаги лак 4 январгача туриб қолди. Соат 18 да бўшатиб темир йўлга қайтарилган вагон 53 соат ортиқ ушлаб қолингани эвазига корхонадан 140 сўм 60 тийин ундириб олинди. Металлни қайта ишлаш бирлашмаси эса ўзига хом ашё келтирилган вагонни нормадагидан 32 соат кўпроқ ушлаб қолди. Бунинг эвазига 63 сўм 60 тийин жарима тўланди. Афсуски, бундай аянчли мисоллар оз эмас.

Ўз кириш йўлига эга бўлган корхоналар раҳбарлари юклаш-тушириш ишларини такомиллаштириш чораларини кўрмаётганликлари, техника воситалари эскириб қолгани, йўлларнинг каровсиз, ремонтга муҳтож эканлиги ана шундай ҳолга сабаб бўлаётир.

Станция майдонида юклаш-тушириш ишларига халақит бераётган кўплаб буюмларга дуч келасиз.

— Булар турли корхона ва ташкилотларга қарашли, — деди станция бошлиғи Мурод Холисов ташвишли оҳангда. — Машинасозлик учун хом ашё етказиб берувчи корхонага келган юк деярли тўрт ойдан буён олиб кетилмаяпти. Шунингдек, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, металлни қайта ишлаш корхонаси, Чирчиқдаги «Электрохиммаш» заводи, «Средазкабель» бирлашмаси каби қатор корхоналар юкларини кўпдан буён ташиб олмаётирлар.

Темир йўл хизматидан фойдаланишдаги бундай аҳволга хотима бериш керак.

С. ЖУРАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

• Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги диққатига!

КОРХОНА БОШИ БЕРК КЎЧАДА

Ўзбекистон районидаги Шўрсув сопол қувурлар заводи ҳовлисига кирибоқ таъбингиз хира бўлади. Тоғ-тоғ уюлган ғишт парчалари, очиқ ҳавода занглаб ётган ўнларча механизмларни кўриб ачиниб кетасиз.

Тайёр маҳсулотлар юкланадиган майдонга ўтамиз. Наманагандан, Фарғонадан келган автомашиналарга вагонеткалардаги ғиштлар ортилмоқда.

— Ҳой укалар, секинроқ, — дея илтимос қилади ҳайдовчи машиналар кузовига ғиштларни коптокдек отаётган икки йигитга қараб. — Ғиштларингизнинг ярми синиб, тупроққа айланиб кетди-ку...

Ўнинчи беш йиллик охирида қуриб битказилган бу корхонага давлатнинг етти миллион сўмдан ортиқ маблаги сарфланган. Заводнинг ишга туширилишига ўша вақтларда катта умид билан қаралган эди. Чунки министрлик олдида экин майдонларининг захини қочиришда сопол қувурлардан кенг фойдаланиш, «Ирстрой» системасидаги объектларни ғишт билан таъминлашни яхшилаш масаласи кўндаланг бўлиб турарди.

— Афсуски умидлар бошиданоқ чиппакга чиқди. Корхона ишга тушгандан буён бирор кун ҳам тўла қувват билан ишлагани йўқ. Асосий номенклатурадаги маҳсулот — сопол қувурларни реализация қилиш тобора қийинлашиб борди. Ниҳоят, корхонада 1986 йил апрель ойидан буён қувур тайёрлаш батамом тўхтаб қолди.

— Жуда қийин аҳволга тушиб қолдик, — дейди бош инженер Маҳмуджон Қўчқоров. — Республикамизда бизнинг корхонамиздан ташқари қувур тайёрлайдиган яна 5 та завод ишлаб турибди. Бошқа корхоналарда пластмасса қувурлар тайёрланади. Уларни ташиш қулай, ерларга ётқизиш ҳам осон. Бизники эса ташишда синади, чуқурга жойлаш мушкул.

— Хўш, бу боши берк кўчадан чиқишнинг иложи борми? — сўраймиз бош инженердан.

— Бор! Заводни фақат ғишт ишлаб чиқаришга мослаштириш зарур.

— Унда 5 миллион сўм турадиган қувур тайёрловчи асбоб-ускуналар тақдири нима бўлади?

Бош инженер нима дейишини билмай бироз ўйланиб қолди. Сўнг елка қисганича:

— Консервация қилишга тўғри келади, — деди хомушлик билан.

Хўш, корхонани оғир аҳволдан қутқаришга умид боғланаётган ғишт ишлаб чиқариш қандай аҳволда? Ҳозир ғишт чиқарадиган бир линия ишламоқда. Бу линияни завод инженер-техник ходимлари ўз кучлари билан баҳоли қудрат реконструкция қилишган. Корхона маъмуриятининг яна бир шундай линия қуришга ёрдам бериш ҳақидаги илтимосига министрликдаги ўртоқлар қулоқ солмаяптилар.

Ноқулай вазият туфайли бу ерда ишлаб чиқариш мароми бузиляпти. Маҳсулот ҳажми ой сайин камайиб боряпти.

Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ана шу ташвишли ҳолни бартараф этиш юзасидан шошилинч чоралар кўриши зарур, деб ўйлаймиз.

А. ПАТТОЕВ,
Ўзбекистон район «Пахтакор» газетаси редакцияси бўлим мудири.
Фарғона области.

ТИНЧ КОСМОС УЧУН

АҚШ маъмуриятининг қуролланиш пойгасини космосга ёйишга уринишларига Совет Иттифоқи космик фазони тинч ўзлаштиришда кенг кўламда халқаро ҳамкорлик планини қарама-қарши қилиб қўймоқда. Тинч космос учун курашаётган мамлакатимиз инсониятга тинч учинчи минг йиллик йўлини кўрсатиб бермоқда. СССР Министрлар Совети Раиси космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ҳамда космосни тинч мақсадларда ўзлаштириш хусусида БМТ Бош секретарига йўллаган мактуби бунинг ишончли далилидир.

6 январь куни СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида совет ва чет эл журналистлари учун ўтказилган матбуот конференцияси СССРнинг «самовий тинчлик» йўлидаги ана шу конкрет программасига бағишланди.

Матбуот конференциясини олиб борган СССР Ташқи ишлар министрлиги ахборот бошқармасининг бошлиғи Г. И. Герасимов бу ҳужжат замирида 90-йилдан кечиктирмай космос муаммосини тўлалигича кўриб чиқиш ҳамда умумжаҳон космик ташкилотини таъсис этиш, шунингдек 90-йилларда ҳамда шундан кейинги ўн-ўн беш йиллик истиқболни кўзда тутиб, халқаро ҳамкорлик планини ишлаб чиқиш мақсадларида халқаро конференция ёки БМТ Бош Ассамблеясининг махсус сессиясини чақириш ғояси мужассам бўлган, деб таъкидлади.

Журналистлар ҳузурида нутқ сўзлаган СССР Главкосмоси бошлиғи А. И. Дунаев Совет Иттифоқи чет эл фирмалари, давлат ва халқаро ташкилотлар билан ўзаро фойдали, шу жумладан коммерция асосида кенг кўламдаги ҳамкорликка тайёрдир, деб уқтирди. СССР Главкосмоси таклиф этаётган шериклик хизматлари орасида совет учирувчи ракеталари ёрдамида чет эл йўлдошларини учириш, геостационар орбитадаги совет алоқа йўлдошларини ижарага бериб туриш, космосдан туриб айрим мамлакатлар территорияларини суратга олиб бериш, шунингдек олис масофадан туриб тўпланган ахборотни тақдим этиш кабилар бор.

Совет учирувчи ракеталари ёрдамида чет эл космик объектларини парвоз қилдириш ҳақидаги бизнинг таклифларимиз космосни ўзлаштириш ишини олға силжитиш ва шу мақсадларда совет ракета-космик техникасидан самарали фойдаланишга интилишдан иборат, деб таъкидлади А. И. Дунаев. Бу таклифлар барча мамлакатлар, халқаро ташкилотлар ва фирмаларга жўнатилди. Аммо ана шу ўзаро фойдали лойиҳаларни амалга ошириш йўлида асосий тўсиқ пайдо бўлди — АҚШ маъмурияти Америкада тайёрланган космик объектларни учириш учун СССРга олиб киришни тақиқлаб қўйди. Бу хатти-ҳаракат Совет Иттифоқини камситишгина эмас, шу билан бирга регионал ва миллий телефон-телеграф алоқалари системасини, шунингдек телевидениени яратиш ва ишлатиш учун космик воситаларга ниҳоятда муҳтож бўлиб турган ташкилотлар ва мамлакатларни ҳам камситишдан иборатдир.

Шундан кейин А. И. Дунаев ва «Лицензинторг» ташқи савдо бирлашмаси нинг бош директори В. В. Игнатов совет ва чет эл журналистларининг саволларига жавоб бердилар.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎРТОҚ Э. М. ЙЎЛДОШЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика капитал қурилишида кўп йил самарали ишлаганлиги ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Бинокорлик конструкциялари ишлаб чиқариш ва ёғочни қайта ишлаш бош бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Эркин Мамажонович **Йўлдошев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Р. НИШОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри, 1987 йил 7 январь.

Буюмлар тури кўпайди

● «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида чиқарилаётган буюмлар тури ортди.

Олдинлари машиналар учун кўплаб узеллар мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан кооперация йўли билан олинарди. Буюмлар орасида таянч-бурилиш қурилмаси ҳам бўлиб, ундан янги қишлоқ хўжалик техникасини ишлаб чиқаришда фойдаланилади.

(ЎзТАГ).

Наманган нотўқима материаллар ишлаб чиқариш бирлашмасида фойдаланишга топширилган бош корпусда маҳсулот тайёрлаш ҳажми ортиб бормоқда. Бу ерда Ленинградда тайёрланган унумдор ускуналардан фойдаланиляпти. Суратда: янги корпуснинг умумий кўриниши.

Ҳ. Ҳайдаров фотоси (ЎзТАГ).

• Атеист кутубхонасига

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

Республикамиз атеист олимлари атеистик тарбиядек муҳим мафкуравий ишда бирмунча ижобий ўзгаришлар, силжишлар қилишга уринмоқдалар. Янги-янги тадқиқотлар вужудга келмоқда. Доцент Т. Жавлиевнинг Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг «ФАН» нашриёти томонидан яқинда чоп этилган «Табиат, инсон ва дин» асари ана шулар қаторига киради.

Асарда республика қишлоқ аҳолисининг атеистик эътиқодини қарор топтиришда табиий-илмий билимларнинг роли баён этилган. Системали равишда тўпланилган кузатувлар, индивидуал суҳбатлар ва конкрет-социологик тадқиқот натижаларига оид материаллар таҳлил қилиб берилган. Бундан ташқари, тадқиқотда бир қанча умумлаштирма характердаги хулосалар, маслаҳатлар, кўрсатмалар ҳам берилган. Атеистик таълим, тарғибот ва тарбия ишларини олиб боришда табиий-илмий билимлардан фойдаланишда йўл қўйилаётган қатор камчилик ва чалкашликлар кўрсатиб ўтилган. Буларнинг ҳаммаси тадқиқотнинг илмий ва амалий аҳамиятини оширган.

Маълумки, социал адолат принципларининг бузилиши, атеистик тарбия савиясининг пастлиги, табиий-илмий билимларнинг кенг меҳнаткашлар оммасига ҳар доим ҳам лозим савияда етказилмаслиги, баъзан эса эътиқодсизлик ва масъулиятсизлик орқасида диний хурофотлар жонланиб қолади ёки вақтинча ўз таъсирини оширади. Асар материаллари ана шу мураккаб масалалар тўғрисида ўйлашга ундайди.

Тадқиқотнинг иккинчи қисмида инсоннинг ўзи, унинг руҳий дунёсини билиш, бу тўғрида психология, физиология, медицина, биология, генетика, этнография демография ва бошқа фанлар берадиган илмий тасаввурлар марксча-ленинча методология асосида таҳлил этилган.

Инсоннинг руҳий дунёси, унинг мураккаблиги, ҳали очиб берилмаган сирли томонлари кўп эканлиги тўғрисидаги ҳозирги замон табиатшунослиги далиллари (132-150-бетлар) атеистик таълим ва тарбия учун жуда зарур, қимматли материал беради.

Тадқиқот айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Баъзи жойларда муаллиф баёни бир-бутунлик ва изчилликка эга эмас. Ҳар бир мавзу бўйича дин, хусусан, ислом концепцияси лўнда, далиллар келтириш йўли билан баён этилиши, сўнгра эса улар изчил талқин ва танқид қилиниши зарур эди. Тадқиқотнинг кўпгина жойларида гап ислом ақидалари хусусида боряптими ёки исломгача бўлган тасаввурлар ҳақида боряптими, буни ажратиб олиш қийинроқ.

Баъзи жойларда илмий материаллар ва хулосаларидан фойдаланилганда уларга нотанқидий ёндашиш тенденцияси ҳам мавжуд.

Ислом космологик концепцияси тўғрисида сўз юритганда, буржуа, хусусан, хорижий шарқ олимлари илгари сураётган талқинлар танқидий таҳлил қилинганда, бу масалани тушунишга ойдинлик киритиши мумкин бўлган совет олимлари тадқиқотларидан кенг фойдаланилганда рисоланинг қиймати янада ошар эди.

Шунга қарамай, мазкур асар—атеизмни табиий-илмий асослашга бағишланган амалий характердаги қимматли тадқиқот. У атеизм практикаси учун, шубҳасиз, катта фойда келтиради.

А. ЗОҲИДОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

АФҒОНИСТОНДА МИЛЛИЙ ЯРАШ ДЕКЛАРАЦИЯСИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

КОБУЛ, 6 январь. (ТАСС). АДР Революцион Кенгашининг фавқулодда сессиясида «Афғонистонда миллий яраш тўғрисида» қабул қилинган Декларация мамлакатда кенг қўллаб-қувватланмоқда. Руҳонийлар, корхона эгалари, деҳқонлар, АДР Миллий ватан фронти активлари вакилларининг Афғонистон матбуоти саҳифаларида эълон қилинаётган фикр-мулоҳазалари шундан далолат бермоқда.

Халқ ҳокимияти қабул қилган янги тадбир, деди уламолар уезд кенгашларидан бирининг вакили Мовлавий Ҳожи Саид Аълом, халқ оммасининг манфаатларига мос бўлиб, ислом қонунларига тўла мувофиқдир, чунки бу тадбир алданган кўпгина ватандошларни ҳуқуқсизликдан ва бегона юртларда саргардон бўлиб юришдан халос этади, уларнинг ўз оилаларига, Ватан манфаати йўлидаги тинч меҳнатга қайтишларига имкон беради.

Ҳозирги вақтда миллий экономикани ривожлантириш, ёш авлоднинг билим олиши учун уруш тўхтатилиши, мустаҳкам тинчлик ўрнатилиши зарур, деди савдо ходими Абдул Азизуддин. У миллий яраш тинч бунёдкорлик йўлини очиб, ҳозирги вақтда жанг ҳаракатлари учун сарфланаётган маблағларни мамлакатни иқтисодий ривожлантиришга сафарбар этиш имконини беради, деди.

Бутун мамлакатда Миллий ватан фронти маҳаллий кенгашларининг мажлислари бўлиб ўтди. Мажлислар мамлакатдаги мана шу энг оммавий ташкилот фаоллари миллий ярашни амалга ошириш учун масъулиятни чуқур англаётганликларини намойиш қилди.

НЬЮ-ЙОРК РАЙОНЛАРИДАН БИРИДАГИ КЕСКИН ВАЗИЯТ

НЬЮ-ЙОРК, 6 январь. (ТАСС). «Хавфсизлик хизматининг агентлари оширилган шайлик ҳолатига келтирилди», «Хавфсизлик чоралари кучайтирилади» ...Нью-Йорк газеталари шаҳарнинг Куинз районидаги Говард-бич мактабларида янги йил байрамларидан кейин яна машғулотлар бошланганлиги тўғрисидаги хабарларни мана шундай ташвишли сарлавҳалар остида эълон қилмоқдалар. Бу жойда ўтган йилнинг декабрь ойи охирларида ирқчилар 23 яшар негр Майкл Гриффитни ўлдирган эдилар. Шу жиноятдан кейин бу ерда ирқчиликка қарши кучли намойишлар бошланди. Судья қора танли йигитдан ўч олишда қатнашган уч кишидан қотиллик айбини олиб ташлаганидан кейин кескинлик янада кучайди. «Маҳаллий ўқув юртларидаги расмий шахслар яна ирқчилик зўравонлиги бошланишидан хавфсирамоқдалар», — деб хабар қилади «Ньюсдей» газетаси.

Говард-бичдаги фожиали воқеалар ҳозир матбуот ва телевидениеда муҳокама қилинмоқда, умуман АҚШдаги ирқчилик ва ирқий камситиш муаммолари мунозара марказига қўйилмоқда. Сиёсатни ўрганиш институтининг ходими Рожер Уилкинсон «Нью-Йорк таймс» газетасида «биз ҳатто қулдорлик бекор қилинганидан кейин ҳам ирқчилик ҳукм сураётган мамлакатда яшаб турибмиз», деб ёзади. Аксарият ҳолларда раҳбарларимиз ирқчиликни ошкора қўллаб-қувватлаб келдилар ва расмий равишда унга ижозат бердилар. «Президент Рейган, — деб уқтирди Уилкинсон Эй-Би-Си телекомпаниясининг мухбири билан суҳбатда, — ирқчиликка йўл қўйилади, деб асслида мамлакатга сигнал берди. Унинг маъмурияти даврида негрларнинг аҳволи баттар ёмонлашди».

Америкада ҳамма нарса жазавали ирқчилик очиқдан-очиқ яна бош кўтараётганидан дарак бериб турибди, бунинг учун АҚШ маъмуриятининг сиёсати айбдордир, деб ёзди яқинда «Вашингтон пост» газетаси. Мамлакатда бош кўтарган ирқчилик тарихий жиҳатдан олганда мамлакат раҳбари бўлмиш президент Рейганнинг обрўсига энг қора доғ бўлиб тушади, деб ёзади шу газета.

1986 йил 15 январдаги Баёнотга билдирилган фикр-мулоҳазалар

М. С. Горбачевнинг 1986 йил 15 январидаги Баёнотида ифодалаб берилган шу аср охиригача ядро қуролини батамом тугатишга оид Совет программасидан мақсад — ядросиз тинчликка, инсониятнинг омон қолишига эришишдан иборат. Жаҳондаги турли мамлакатларнинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари совет тинчлик ташаббусларига юксак баҳо бериб, бу ташаббусларни ядро-космик давр талабларига мос бўлиб тушадиган янгича сиёсий фикрлаш намунаси деб атамоқдалар.

ПАНАМА. М. С. Горбачевнинг ўтган йил 15 январдаги Баёнотида ифодаланган 2000 йил охирига бориб ядро аслаҳахоналарини тугатиш программаси халқаро вазиятнинг ривожланишини белгилаб берувчи энг муҳим омиллардан бири бўлди, деди Панама Халқ партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Рубен Дарио Соуса ТАСС мухбири билан суҳбатда. Миллион-миллион кишилар СССРнинг инсониятни қирилиб кетиш хавфидан сақлаб қолишга қаратилган тинчлик ташаббусларини қўллаб-қувватламоқдалар. Совет таклифлари, деди Дарио Соуса, ядро асрида янгича ва эскича фикрлаш ўртасидаги тафовутнинг яққол намунасидир.

БУДАПЕШТ. Бундан бир йил илгари ўртага қўйилган бутун дунёда ядро қуролини батамом тугатиш тўғрисидаги Совет программаси халқаро муҳитда муҳим ижобий ўзгаришларга олиб келди, планетада мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлини очиб берди, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда БМТга кўмаклашувчи Венгрия уюшмасининг раиси академик Михай Шимаи. Совет Иттифоқи қуролсизланиш соҳасида конкрет натижаларга эришишга қаратилган изчил ва қатъий йўл ўтказиб, жаҳонда хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида энг оқилона чоралар кўришга тайёр эканлигини амалда исботлади. Совет ташаббуслари қуролланиш пойгасини янада жадаллаштириш йўлида қудратли тўсиқ бўлиб, кўпчиликнинг кўз ўнгида Америка маъмурияти сиёсатининг реакцион моҳиятини очиб берди.

АДДИС-АБЕБА. Янгича сиёсий фикрлаш — бугунги куннинг энг муҳим зарурати, — деб ёзади «Эфиопиан геральд» газетаси. Совет Иттифоқи ўртага қўяётган тинчлик ташаббуслари инсониятни ялпи хавфсизликни таъминлашдан иборат эзгу мақсад сари яқинлаштиради. Бир томонлама тартибда ядро портлатишларига белгиланган мораторий ва унинг муддати бир неча марта узайтирилганлиги, химиявий қурол ишлаб чиқаришдан воз кечишга тайёрлик билдирилганлиги — шулар ва СССРнинг бошқа тадбирлари янги сиёсий иқлимни вужудга келтирмоқда, деб уқтиради газета.

(ТАСС, 6 январь).

ОҚ УЙ КОНТРАСЛАРГА ҲАРБИЙ ЁРДАМНИ КЎПАЙТИРМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 6 январь. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетасининг хабар қилишича, президент Рейган 1988 молия йилида никарагуалик контрасларни қурол-яроғ билан таъминлаш учун конгрессдан яна 105 миллион доллар пул сўрамоқчи бўлиб турибди. Америка сомосачи тўдаларга ҳарбий ёрдам бермаганда эди, улар Никарагуага қарши террорчилик ҳаракатлари қила олмаган бўлур эдилар, деб тан олади газета.

Пентагоннинг «Бостон глоб» газетаси ихтиёрига тушган ҳужжатларидан маълум бўлишича, Рейган маъмурияти конгресс қарорларини четлаб ўтиб, сотқин сомосачи газандаларга ҳарбий ёрдам беришнинг турли-туман қўшимча имкониятларини қидирмоқда. «Америка қонунларини беш минутгина титкилаб кўрилса, ундан бутун бир филни ўтказиб олиш учун бемалол туйнук топиш мумкин», — деди АҚШ ҳарбий маҳкамасининг собиқ ходими газета мухбири билан суҳбатда.

Сотқинларни Америка қуроли билан таъминлашга оид махфий операциялардан бири айни «Филлар подаси лойиҳаси» деб аталар эди. «Бостон глоб» газетасининг ёзишича, бу операцияни штаблар бошлиқлари комитети амалга оширди ва АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари штаби бошлиғининг ўринбосарларидан бири бу ишни мувофиқлаштириб турди. Унинг буйруғига биноан «Сессна» кузатув самолётларидан учтаси Америка қуролли кучларининг «эҳтиёжларидан ортиқча», деб ҳисобдан чиқарилди ва сўнгра ракеталар билан қуроллантирилиб, контрасларга топширилди. Никарагуа территориясига қилинган қароқчилик ҳужумларида шу самолётлардан фойдаланилган эди.

ЧОРВАЧИЛИК — УМУМХАЛҚ ИШИ

• *Бир хўжалик чорвадорларининг давра суҳбати*

МУВАФФАҚИЯТНИНГ СИРИ НИМАДА?

Самарқанд районидаги Дзержинский номли совхозда ўтган йили ҳар бир сигирдан ўртача 3 минг килограммдан зиёд сут соғиб олинди. Моҳир сут соғувчи Асолат Эрназарова бу кўрсаткични 5000 килограммга етказди. Муваффақиятнинг сири нимада?

Ҳалол меҳнат

— дейди область партия комитети аъзоси Асолат ЭРНАЗАРОВА

— Чортоқтепа қишлоғида камолга етдим. Мактабни битиргач, фермага ишга келдим. Ферма уйимизга яқин эди. Дугоналарим билан ишга қизиқиб кетдим. 1973 йилда 10 та сигир ажратиб беришди. Ўшанда ҳар бир сигирдан аранг 2000 килограмм атрофида сут соғиб олгандим. Ишимдан қониқмадим. Маҳсулот етиштиришни кўпайтириш фикри хаёлимни банд этиб қўйди. Ҳаракатда — баракат деганларидек, сидқидилдан қилган меҳнатим аста-секин кўриниб, ишим унумли бўлаверди. Баъзилар чорвачиликни тиклаш учун қирқ йил керак дейишади. Бунга қўшилмайман. Ўн биринчи беш йилликнинг бошида моллар наслини яхшилашга киришилди. Энг аввало, озуқа базаси ҳақида ўйладик. Тез орада аҳвол ўзгарди. 1980 йилгача хўжаликда зарарли соҳа бўлган чорвачилик фойда манбаига айланди. Олдинги йили кўрилган фойдадан 10 минг сўми соғувчиларга мукофот тарзида тарқатилди.

Гоҳида баъзилар «Сиз ҳар сигирдан 5000 килограммгача сут соғиб оласиз. Синглингиз эса 2400—2500 килограммдан соғади. Ана шу тафовутнинг сабаби нимада?» — деб сўрашади. Мен уларга «меҳнат ва тажриба» деб жавоб бераман. Синглим фермага 1985 йилда келди. Ҳали сигирларини саралаб олганича йўқ. Мен эса ўтган йиллар давомида саралаб олдим, серсут говмишларни қолдириб, касалманд, сути камларини эса гўштга топширтирганман. «Радуга», «Эллада», «Чашма» сингари сигирларимнинг ҳар бири ҳозир кунига 15—16 килограммдан сут беряпти. Ўтган йили 17 бош сигирни парваришлаб, ҳар бири маҳсулдорлигини 5.031 килограммгача етказдим.

Лола Зиёева, Малика Ортиқова, Мавлуда Эшонқулова, Муқаддам Шерова, Азиза Рўзиева, Бувсара Иброҳимова, Хосият Абдуллаева сингари касбдошларим муваффақияти ҳақида ҳам мароқли гапларни айтиш мумкин.

Одамларга ишонмоқ керак

— дейди ферма мудири Абдураҳмон ОРТИҚОВ

Асолат «фермада ўн биринчи беш йиллик бошида ўзгариш сезилди» деб айтди. Ўшанда мен фермани эндигина қабул қилиб олгандим. Ундан аввал «Боғизағон» совхозида ферма мудири эдим. Чортоқтепага келганимда ферманинг аҳволини кўриб ачиндим. Моллар насли ҳам эътибордан тушиб қолган экан. Аввал чорвадорлар билан гаплашдим. Совхоз маъмурияти, партия комитети билан ҳамкорликда шароит яратишга киришдик...

Фермамиз катта йўлдан анча ичкарида жойлашган. Тўғри, унинг йўли тўла асфальт қилинмаган. Бироқ ҳозир фермага кираверишдаёқ кўнглингиз ёришади. Ферма ичкарисидаги йўллар асфальтланиб, атрофи катта ишком қилинган. Мевали боғ бағрида «Чорвадорлар уйи» ўрин олган. Кўргазмали агитация воситаларига ҳавасингиз келади. «Саранжом-саришталик бор жойда барака бўлади» деб бежиз айтилмаган ахир. Биринчидан, сигир соғувчиларнинг кайфияти тетик бўлади, кайфиятга эса жуда кўп нарса боғлиқ. Иккинчидан, сигирлар ҳам тоза жойни ёқтиради. Шунинг учун молбоқарлар ишига алоҳида эътибор беряпмиз. Раббим Бобоёров, Сурхон Ҳожимуродов, Абдураззоқ Икромов каби молбоқарларимиз ана шу талабларни қалбдан идрок этиб, ўз вазифаларини виждонан бажармоқдалар.

Фермамиз коллективи шу кунларда икки сменали иш усулига ўтишга тайёргарлик кўрмоқда. Бунинг ҳам ўзига хос мураккаб жиҳатлари бор, албатта. Чунки соғувчилар одатда 17—20 бош сигирни парваришлашга ўрганишган. Икки сменали иш шароитида соғувчининг сигирлари икки ҳиссага кўпаяди. У ҳориб қолиши мумкин. Масаланинг ана шу томонларини чорвадорларга кенг тушунтириб бердик. Ниҳоят бир тўхтамга келдик. Яқин вақт ичида икки сменали иш усулини тажриба тарзида синаб кўрмоқчимиз. Зеро, хўжалигимиз чорвадорлари давр талабларини тушуниб турибдилар. Барча сигир соғувчиларнинг шиори битта: Асолатга етиш! Демак, ҳар бир сигирдан беш минг килограммдан сут соғиб олишга эришмоқ — ўн иккинчи беш йилликдаги асосий мақсадимиз!

Молинг оч бўлса, ҳолинг вой...

— дейди совхоз директори Тўхта ХУДОЙНАЗАРОВ

— Совхозимиз сабзавотчилик, узумчилик, боғдорчиликка ихтисослашган. Йил сайин ҳосилдорлик ортиб, планлар ошириб уддаланмоқда. Ўн биринчи беш йилликда ва ўтган съездлар йилида хўжалигимиз раҳбарлари, мутахассислари бедачиликни ривожлантиришга, оралиқ экинлар ҳосилдорлигини оширишга жиддий эътибор бердилар.

Тўғрисини айтиш керак, областимизда бедачилик суст ривожланган. Шу боисданми кўпгина хўжаликларда гектаридан 200 центнердан ҳосил олиш мумкин эканлигига ишонишмади. Лекин бизнинг хўжалигимиздаги Расул Нурматов, Наби Жалолов бошлиқ бригадаларда ўтган йил беданинг бешинчи ўримидан сўнг ҳосилдорлик 200 центнерга бемалол етди. Айниқса, 7-, 8-, 9-бригадаларда гектар бошига пландаги 360 ўрнига 550 — 600 центнердан кўк масса йиғиштириб олинди. Хўжаликда ҳамма — оддий меҳнатчидан тортиб раҳбар ва мутахассисгача чорва ҳақида қайғуради. Негаки, ҳар бир сигирга камида бир гектар ер бўлиши зарур, деб ўтираверсак, аллақачон соҳани оқсатиб қўйган бўлардик. Беш йилликнинг дастлабки йилини ёруғ юз билан якунлаб, иккинчи йилига дадил қадам қўйганлигимиз боиси ана шуларда, деб ўйлайман.

Биз бундан кейин ҳам тармоқ маҳсулдорлигини ошира бориб, республикамиз чорвачилиги ривожига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил меҳнат қилаверамиз.

№ 1 (13). ЯНВАРЬ. 1987 ЙИЛ

ҚИЗИЛҚУМ ЯЙЛОВЛАРИДА

Нурота-Фориш йўлидан бораётиб ўнг тарафга боқамиз. Ўркачлари бир-бири билан занжирдай боғланиб кетган пурвиқор Қоратоғ ва Фозилмон чўққилари қуёш нурида кумушдай ярқирайди. Олдинда қорли тоғлар бағрида бир кўркам гўша — Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Нурота» совхози маркази кўзга ташланади. Унга кираверишда йўл четидаги ёзув эътиборингизни тортади. «Нурота» совхози — 1986 йил — республика социалистик мусобақаси ғолиби.

Дарвоқе, совхоз биргина 1986 йил республика социалистик мусобақаси ғолиби эмас, балки кетма-кет тўрт йилдан бери республикада пешқадамликни қўлдан бермай келаётган хўжаликларнинг бири. Ишлаб чиқариш самарадорлигини, иш сифатини ошириш ҳамда иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планларини муваффақиятли бажариш юзасидан республика социалистик мусобақасида энг юқори кўрсаткичларга эришганлиги учун совхоз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланиб, республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзиб келинмоқда.

Бу ютуқлар осонликча қўлга киритилгани йўқ, албатта. Ҳар бир отарда ишни қайта қуришга интилиш, резерв ва имкониятларни ишга солган ҳолда маҳсулот ишлаб чиқаришни жадаллаштириш, энг муҳими фаровонлик йўлида курашаётган чорвадорлар учун шарт-шароитлар яратиб бериш, хуллас, инсон омилидан фойдаланиш ҳақида ўйлаш катта самара берди ва бермоқда.

Олдинги йилиёқ бир группа коммунист чўпонлар бирорта ҳам мол чиқимига йўл қўймаслик ташаббуси билан майдонга чиқишди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Авалбек Умаров, Навоий область Советининг депутати, область Ленин комсомоли мукофоти лауреати Султон Аденов, Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондори Қаҳҳор Ширинқулов, Октябрь Революцияси ордени соҳиби Амирхон Бўриқулов, таниқли чорвадорлар — Довултой Зиёдов, Қамариддин Эрмоновлар қўзилатиш мавсумида (СЖК ишлатилмаган шароитда) мавжуд совлиқларнинг ҳар 100 бошидан 110-115 тадан қўзи олишди. Ҳар юз бош қўй ҳисобига 55-60 тадан соғлом қўзи ўстиришга қолдирилди. Қоракўл тери ва жун тайёрлаш йиллик планлари ортиғи билан адо этилди.

Совхоздаги ҳамма фермалар ва уларда амалга оширилаётган ишлар ҳақида қувонч билан гапириш мумкин. Айниқса, қарийб 30 йиллик тажрибага эга моҳир чорвадор Омонбой Наврўзов етакчилик қилаётган Абай номли, ёш коммунистлар — Асан Сирлибоев, Абдуолим Ҳозирмуродовлар бошқарувчи бўлган Куйбишев номли ва «Сентоб» фермалари чорвадорларининг ишлари мақтовга моликдир.

Совхоз — Нурота районида энг йирик қоракўлчилик хўжаликларидан бири. Унинг кенг яйловларида бугунги кунда 80 мингга яқин қўй-қўзи ўтлаб юрибди. Шундан 46 минг 563 боши она қўйлардир. Хўжаликда урчитиш мавсуми районда биринчилар қатори тугалланди. Айни кунларда хўжаликда қишлов кўнгилдагидек ўтмоқда. Чорвадорлар бу йилги қишловга етиб ортадиган даражада озуқа жамғаришди. 1-ферма меҳнаткашлари 2450 тонна ўрнига 3 минг тонна, 2-ферма чорвадорлари пландаги 1700 тонна ўрнига 1800 тонна, 3-ферма яйлов соҳиблари 1800 тонна ўрнига 2081 тонна ва наслчилик бригадаси 150 тонна ўрнига 179 тонна дағал хашак тайёрлашга муваффақ бўлишди.

Қизилқум бағридаги чорвадорлар масканларидан бирида ҳаёт ана шундай қизғин. Сурув-сурув қўйлар подаси ортида, кенг яйловлар бағрида чўпон меҳнати авжида. Яйлов соҳибларининг баракали меҳнат қилишлари, фаровон яшашлари учун ҳамма имкониятлар мавжуд. Ҳамжиҳатлик, уюшқоқлик ва қўлни-қўлга бериб ишлаш ютуқлар гарови бўлмоқда.

Ш. МУХТОРОВА,
Навоий область, Нурота районидаги «Нурота» совхози.

ҲИСОР ҚЎЙЛАРИ ҲАҚИДА ЎЙЛАР

БАҲС БУРЧАГИ

1. ДАСТЛАБКИ ИШЛАР

Сурхон водийси ҳисори зотли қўйларнинг қадимий ватанидир. У — тез етиладиган ва шу билан бирга кўп гўшт ва ёғ берадиган ҳамда иқтисодий жиҳатдан фойдали, самарали жонивор. Қўзисининг тирик вазни 5—6 ой ичидаёқ 35—40 килограммни ташкил этади. Бу эса гўшт етиштиришнинг энг қулай манбаидир. Айни пайтда гўшти ҳам хуштаъм.

Ҳисори қўйларнинг қимматли томони шундаки, улар йил бўйи яйловларда ҳайдаб боқишга мослашган, чидамли, турли хил шароитларга тезда кўникади. Оёқлари бошқа хил қўйларникига нисбатан анча узун, узоқ ва олис масофаларда жойлашган мавсумий яйловларда ҳайдаб боқишга қулай. Туёқлари мустаҳкам, тоғ-тошли йўлларда бемалол юра олади.

Бундан чорак аср олдин областнинг Сариосиё, Денов, Шўрчи, Бойсун районларида ҳисор қўйчилиги муваффақиятли ривож топганди. 1960 йилда область хўжаликларида ҳисори қўйлар сони 330 минг бошга етди, бунинг 220 минг боши ҳақиқий асл зотли ҳисори қўйлар бўлган. Ўша йили ўтказилган текшириш ва саралаш ҳужжатларига кўра ҳар бир 2—3 ёшли қўчқорнинг ўртача тирик вазни 150—170 килограмм бўлиб, улар ичидан танлаб олинган олий класс элита қўчқорларининг айримлари 190 килограммдан 207 килограммгача тош босган. Совлиқларининг ўртача оғирлиги 75—105 килограммни, элита типидаги олий класс совлиқлар оғирлиги эса ўртача 120 килограммни ташкил этган. Ҳисори қўй қўзилари онасидан ажратиладиган давргача 5—6 ойлигидаёқ 40—50 килограмм оғирликка эга бўлган.

...Юксак натижалар осонликча қўлга киритилмаганди. Ҳисор зотли қўйларни ривожлантириш ва унинг наслчилик хусусиятларини яхшилаш учун 1933 йилда Денов районида область ҳисори қўйчилик-наслчилик давлат корхонаси барпо этилганди. Корхона қарийб 25 йил (1957 йилгача) иш олиб борди. Яхши қўчқорлар танлаб олиниб, қўйчилик тажрибасида биринчи марта ҳисори совлиқлар сунъий равишда қочирилди. Тажрибали зоотехник А. Пичугин раҳбарлигида қисқа вақт ичида қўйлар бош сони ўсди. Эллигинчи йиллар охирига келиб, биргина Сариосиё районида 120 минг бошдан зиёд ҳисори қўйлар боқилди. Корхонанинг кейинги раҳбари М. Н. Масалин ва район бош зоотехниги А. Гулевларнинг ҳам бу ишда баракали хизматлари бор эди.

Мамлакатимизда ташкил этилган кўргазмаларда ҳисори қўйларнинг олий классдаги элита зотлилари хорижий давлатлардан келган таниқли чорвадорларнинг ҳам таҳсинига сазовор бўлганлиги диққатга моликдир. Областдаги кўпчилик хўжаликлардан Бутуниттифоқ халқ хўжалик кўргазмасига юборилган ҳисори қўйларнинг деярли ҳаммаси Давлат Наслчилик китобига ёзилганлиги бежиз эмас, ахир!

Жумладан, Сурхон воҳаси ҳисори қўйларни Москва зоотехника институти экспедициясининг олими С. П. Азаров 1927—1928 йилларда ўрганиб шундай ёзган эди: «Ҳисор қўйлари СССРда энг йирик қўйлардан ҳисобланади, Тожикистондаги қўйларнинг 55 проценти, Ўзбекистондаги қўйларнинг 45 проценти ҳисори қўйларга тўғри келади. Бу қўйлар жуда бақувват, уларнинг оёқлари узун, кўкраги кенг, мускуллари ривожланган, қуйруғи кўтарилган, бўйни қисқа, пешонаси дўнгдир. Ҳисори қўйлар маҳаллий шароит иқлимига жуда мослашган, узоқ масофаларга — 400 — 500 километргача бемалол юради. Айниқса ёзда баланд тоғлиқ ўтлоқларда юриб, яхши семиради. Қўчқорларининг тирик вазни 130—140 килограмм, айримлари 180 —190 килограмм, совлиқлари 70—80, айримлари 100 —120 килограмм келади.

2. ИНҚИРОЗ

«Қўйчивон кўп бўлса қўй ҳаром ўлади...» деган нақл бор. Худди шундай бўлди. Ҳисори қўйларнинг жуда катта иқтисодий ва хўжалик аҳамияти бўлишига қарамай, 1957 йилдан бошлаб, уларга муносабат ўзгарди. Айрим олимлар асл зотли ҳисори қўйлар устида турли-туман чатиштириш тажрибалари ўтказиш назариясини кўтариб чиқдилар. Улардан бир гуруҳи ҳисори қўйларнинг жуни дағаллигини баҳона қилиб, уни жундор меринос қўчқорлари билан чатиштиришни таклиф қилдилар. Яна бир гуруҳ олимлар эса ҳисори қўйларнинг ёғини камайтириб, гўштини кўпайтириш таклифи билан чиқишди. Бунинг учун улар Эдельбай зотли қўчқорлар билан чатиштиришни маслаҳат кўрдилар. Шундай қилинди ҳам: ҳар иккала таклиф тарафдорлари ўз тажрибалари бўйича иш бошлаб юборишди. Бир неча юз бош меринос ва Эдельбай қўчқорлари бошқа республикалар, ўлкалар ва областлардан келтирилиб, ҳисори қўйлар отарларига қўйиб юборилди.

Ана шу пайтдан бошлаб ҳисори қўйлар насли инқирозга юз тутди. Чатиштириш ишлари натижа бераверма гач, тажриба ишлари ҳам маълум вақтдан сўнг тўхтаб қолди. Пировардида, ҳисор қўйлари эътибордан четда қолиб, саралаш, танлаш ва наслчилик юмушлари тўхтади. Денов давлат наслчилик корхонаси тугатилди.

Яна бир гап. Ўша даврларда ҳисори қўйларнинг гўшти давлат томонидан арзон нархда сотиб олинса-да, ёғи ҳисобга қўшилмасди. Қолаверса, планлаштиришдаги чалкашликлар туфайли ҳисор қўйларининг ҳар 100 бошидан камида 110-120 бош қўзи, ҳар бир бош қўйдан 2—3 килограммдан жун олиш талаб қилинди. Ваҳоланки, ҳисор совлиқлари ҳар 100 бошга ўртача 85—90 бош қўзи, ҳар бир қўй 1,5 — 1,6 килограммдан ортиқроқ жун беради, холос.

Оқибатда, қўзилар сони ва жун миқдорини кўпайтирмаса барча имтиёзлардан маҳрум бўлаётган Денов ва Шўрчи районлари чорвадорлари ҳисор қўйлари ўрнига қоракўл қўйларини кўпайтиришга киришдилар. Устига-устак ҳисор қўйлари билан қоракўл қўйлари чатишиб, зоти аралаш, сифати паст қўйлар пайдо бўлди. Хўжаликларда кўпроқ қўзи етиштириб, мукофот олиш ва сохта обрў қозонишга ружу қўйган раҳбарлар ва айрим чорвадорлар отарларни жайдари, дурагай қўйлар ҳисобига (бозордан харид қилиб) кўпайтиришга берилиб кетишди.

Бироқ ўтказилган тажрибалар ва тутилган иш услуби хато бўлганлигини ҳаёт кўрсатди: 1960—1970 йилларда область колхоз ва совхозларида ҳисори қўйлар сони тенг ярмига камайди. Олий нав асл зотли ҳисори қўйлар сони 155 минг бошга қисқариб кетди. 1970 йил бошига қадар область хўжаликларида 171,3 минг бош ҳисори қўйлар бўлиб, улардан атиги учдан бири (ёки 57 минг бош) асл зотли ҳисори қўйлар эди.

Чатиштириш натижасида ҳисори қўйлардан жун олиш миқдори ва сифатини ошириш ҳақидаги таклифлар ҳам натижасиз чиқди. «Қош қўяман деб кўз чиқариш» қабилида тугаган бу тажриба туфайли ҳисори қўйларнинг тирик вазни ўн йил ичида 25 процентга ва ундан ҳам кўпроққа камайиб кетди.

Нима қилиш керак эди? Республика партия ва ҳукумати 1970 йилда ҳисори қўйчилигидаги хатоликларга барҳам бериш ва уни барча чоралар билан ривожлантириш тадбирларини кўрди. Областда давлат наслчилик станцияси қайта ташкил этилди. Унга тажрибали чорвадор Георгий Дронов директор қилиб тайинланди. Корхонада қўйларни саралаш, наслчилик ишларини йўлга қўйиш, рўй берган хато ва камчиликларни тугатиш чоралари кўрила бошланди. Бироқ наслни қайта тиклаш жараёнлари осонликча кўчмади.

Н. САЪДУЛЛАЕВ,
А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

• *Ташвишли сигнал*

РАПОДАН ЁРДАМ КУТАМИЗ

Колхозимиз сут-товар фермасида шу кунларда аҳвол ташвишли. Ем-хашак етишмайди, сув танқис, сут соғиб олиш графиклари мунтазам бажарилмаяпти. Фермамиздаги 200 бош сигирдан атиги 95 таси соғиляпти, холос. Улардан кунига пландаги 700 килограмм ўрнига 300—321 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Бунинг сабаби — хўжаликда соғин сигирлар сони кўпайиш ўрнига камайиб кетмоқда. Ҳар бир сигирдан ўртача кунига 3,3—3,4 килограммдан соғиб олинаётган сут миқдори бизни қаноатлантирмайди. Устига-устак, бостирган силосимиз ҳам оз. Унинг хандақларини ҳозирча очганимиз йўқ. Чунки, «баҳорга бориб қийналиб қолмасмиканмиз!» — деган хавотирдамиз.

Фермамизда қиш кунлари молларни суғориш муаммо бўлиб турибди. Не-не умидлар билан қурилган сув минорасида сув йўқ. Ҳозир биз 2,5-3 километр олисликдан (Амударёдан) сув ташиб келтиряпмиз. Ферма ёнида қудуқ қазиш зарурлигини колхоз правлениесига бир неча бор айтиб кўрдик. Натижа бўлмади. Эҳтимол, РАПОдаги раҳбар ўртоқлар бу ҳақда жиддий ўйлаб кўришар. Биз уларнинг ёрдамига муҳтожмиз.

Шарофат ҲАЖИЕВА,
Амударё районидаги «Ленинизм» колхози бош зоотехниги.
Фароғат ХУДОЙБЕРГАНОВ,
сут-товар фермаси мудири.

• *Жадал одимлар*

ИШ ЯХШИ БОШЛАНДИ

Беш йилликнинг иккинчи йилини зарбдор меҳнат бароми билан давом эттиришга қатъий бел боғлаган Ғаллаорол райони чорвадорлари январь ойининг иккинчи ярми ҳисобига сут топширмоқдалар. «Ғаллаорол», Ғафур Ғулом номли, «Гулистон», Ленин номли «Соҳибкор» совхозларининг сут-товар фермаларида бугунгача 10-15 тоннадан зиёд серқаймоқ сут соғиб олинди.

Район бўрдоқибоқарларининг ҳам одимлари чакки эмас. Ўтган дастлабки кунлар ичида бўрдоқибоқарлар давлатга 400 тоннага яқин гўшт сотдилар.

А. ЭРГАШЕВ.

ЮКСАК МАРРА

Ўтган йилги гўшт тайёрлаш йиллик планини барвақт бажарган Бухоро области чорвадорлари янги йилнинг ҳам ҳар бир кунини зарбдор меҳнат вахтасига айлантиришга сўз бердилар. Ғиждувон, Ромитан, Пешку, Бухоро, Шофиркон, Вобкент районларининг бўрдоқибоқарлари 1987 йил ҳисобидан давлатга 100 тоннадан зиёд гўшт топширдилар. Область чорвадорлари Улуғ Октябрнинг 70 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида Ватанга 2300 тоннадан зиёд семиз гўшт етказиб беришга бел боғлашган.

Н. НУСРАТОВ.

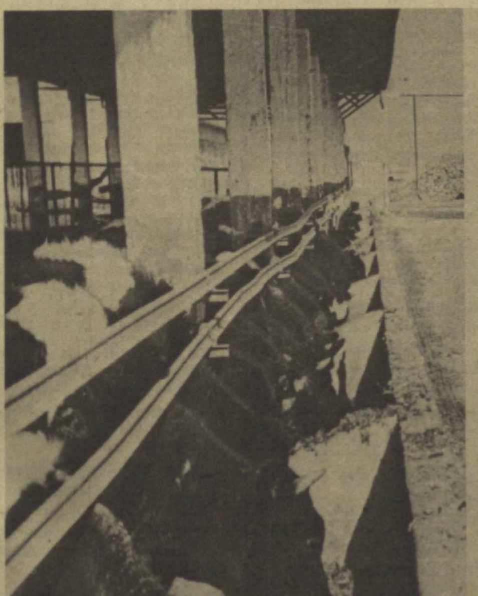

Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз чорвачилик комплексида қишлов намунали ўтмоқда. Комплексда 710 бош қорамол бўлиб, бунинг 271 таси соғин сигирлардир. Зоотехника қоидалари ва белгиланган рационлар асосида боқилаётган говмишлар маҳсулдорлиги кун сайин ортиб бормоқда.

Суратларда: 1. Комплексда боқувдаги моллар озиқлантирилмоқда. 2. Илғор молбоқар Икром Мирзаалиев билан ферма мудири Саидикром Юсупхўжаевлар.

Н. Муҳаммаджонов фотолари.

*

• *Мухбиримиз бонг уради*

ЕЧИМИНИ КУТАЁТГАН МУАММОЛАР

«Партия XXIV съезди» совхози — Ульянов районида қорамолчиликка ихтисослашган йирик хўжалик. Фермаларда 4185 бош қорамол боқилмоқда. Совхозда ўтган йили мавжуд сигирлардан 1800 тоннадан сал ортиқроқ сут соғиб олиниб, йиллик марра зўрға эгалланди. Ана шунинг ўзи хўжаликда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда мавжуд резерв ва имкониятлар ишга солинмаётганлигини кўрсатмоқда.

Тўғри, сут етиштиришда аввалги йилларга нисбатан бироз ўсиш таъминланган, лекин бу силжиш бугунги талабга жавоб беради, деган гап эмас.

Фикримиз хўжалик раҳбарларига ёқмагандек бўлди.

—Олдинги йилга нисбатан ҳар бош сигирдан ўртача 310 килограммдан зиёдроқ сут соғиб олдик, — деди совхоз директори Н. Сариқов. — Нима, бу озми?

Кўплигини ҳеч ким инкор этмайди. Бироқ қайта қуриш даври, жадаллаштириш талаби эришилган ютуқлар билан қаноатланиб қолмасликка даъват этади. Хўжаликда эришилган ютуқлардан хотиржамликка берилиб, моллар парвариши сусайтириб юборилди. Натижада шу кеча-кундузда соғин сигирлар сути бирмунча камайди. Ҳар бош сигирдан 5—6 килограммдан сут соғиб олиняпти, холос. Хўжаликда 1986 йилда давлатга гўшт сотиш плани 90 процент атрофида қолди. Чунки, моллар гўштга белгиланган семизликка етказилмасдан топшириб юборилмоқда. Ҳар бир қорамолнинг тирик вазни аранг 300—330 килограмм тош босяпти. Озуқа етмайдими? Етади, албатта. Фақат бўрдоқига боқилаётган қорамоллар парвариши устидан назорат ва ишда талабчанлик суст, холос.

Совхозда маҳсулдорликни янада ошириш учун бундан кейин ҳам озуқа базасини мустаҳкамлаш тўғрисида жиддийроқ ўйлаш керак бўлади. Хўжаликда дағал хашак тайёрлаш плани бажарилмай қолди. Энг ташвишли томони шундаки, кейинги йилларда қаровсизлик оқибатида бедазорлар ҳосилдорлиги пасайиб кетди. Бултур суғориладиган майдонлардан гектарига 22,6 центнердан ғалла ўриб олинди. Ҳолбуки, район бўйича гектарига ўртача 24 центнердан ошириб ҳосил етиштирилди.

Қўшни район ва хўжаликлардан дағал хашак йиғиб келиш ва бошқа хил харажатлар маҳсулот таннархини қимматлаштирмоқда. Масалан, бир центнер сутнинг таннархи 39 сўм ўрнига 41 сўмга тўғри келаётир. Гўшт етиштириш ҳақида ҳам шундай дейиш мумкин.

Бу ерда чорвадорларни ташвишлантираётган бошқа муаммолар ҳам бор. Жумладан, фермаларни қайта қуриш ва реконструкция қилиш, сут соғувчиларга қулай иш шароити яратиш билан боғлиқ бир қатор муаммолар ўз ечимини кутмоқда. Молхоналар жуда эски биноларда жойлашган. Қишлоққа келтирилган табиий газ ҳанузгача фермаларга уланмаётир. Иситиш қозонхоналарининг ишламаслиги туфайли шу кеча-кундузда молхоналар, бузоқхоналар, чорвадорларнинг дам олиш хоналари совиб ётибди.

Шунингдек, мавжуд 4 та сут-товар фермаси ҳам тўлиқ механизациялашмаган. Район агросаноат бирлашмаси аҳволни ўнглашга жиддий киришмаяпти. Хўжалик раҳбарлари эса «олма пиш, оғзимга туш» қабилида иш тутишмоқда. Чорвачиликни интенсив ривожлантиришга бутун эътиборни қаратмай туриб, бир маромда маҳсулот етиштириш қийин.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ёшлар ижодидан

Комсомол

Қай бир ёвузликлар енгибди сени,
Қай бир ғаддорликлар берибди завол!
Дунёда мангулик туғилган куни
Сен ҳам туғилгансан, мангу комсомол!

Қай бир қитмир кимса ва қай бир олчоқ
Сенинг қоматингни эгибди хиёл!
Дунёда мағрурлик туғилгани чоғ
Сен ҳам туғилгансан, мағрур комсомол!

Менинг юрагимни ўртар бешафқат
Нурхон — ул сўйилган маъсума ҳилол...
Озод Шарқ қизлари куйлаган фурсат
Сен ҳам туғилгансан, жоним, комсомол!

Юртимда лоладай юз очди ашъор —
Ғафур шоир бўлиб топдинг сен камол.
Ерда шеър ва шукуҳ топганда қарор
Сен ҳам туғилгансан, бағрим, комсомол!

Гастелло ҳайкали — чексиз осмон,
Бургутга айланган руҳи безавол.
Фалакда лочинлар қанот қоққан он
Сен ҳам туғилгансан, жасур комсомол!

Ҳар лаҳза, ҳар маҳал ҳайқириб тошдинг —
Ватан юмушида ҳамиша фаол.
Дунёга келганда ўт-олов Ёшлик
Сен ҳам туғилгансан, машъал комсомол!

Ленин зурёдисан, дорулзамонда
Ильич даҳосига садоқатда қол!
Ерда Ленин номи янграган онда
Сен ҳам туғилгансан, содиқ комсомол!

Мен сенга дунёни бераман — яша!
Мен сенга оламни бағишлайман — ол!
Жаранглаб турсин то минг йиллар оша
Сенинг мағрур номинг — КОМСОМОЛ!

Насиҳат

— Мен билмадим, шеър битасанми,
Айтасанми ҳайқириб алёр,
Америка кашф этасанми...
Сенга фақат битта гапим бор:
Ишинг улуғ бўлсин аввали,
Четда агар қолиб кетсанг ҳам
Кўчаларда тошли-шағалли
Аравангни ўзинг торт, болам...

Ҳаёт

Бу қадим йўл узра излар тинмайди,
Шовқинлар, шивирлар — сўзлар тинмайди.
Қачон йўқотганин ололмай эсга,
Инсон ўзлигини излар — тинмайди...

* * *

Мен излаб бормадим, келмадинг сен ҳам,
Зормисан ёки йўқ, билмадим мен ҳам.
Мен бунда қувондим, бехабар қолдинг,
Сен унда кулибсан... Кулмадим мен ҳам...

* * *

Билмадим — қачон тин оларкан ажал,
Ёмонлар тарафин оларкан ажал....
Жиндай умрни ҳам қизғаниб, юлиб,
Яхшидан аламин оларкан ажал...

* * *

Тилинг ғийбатлардан тинмайди экан,
Бу «ков-ков» чўпагинг синмайди экан.
Билдим: юрагингда сенинг, эй бахил,
Яхшилик уруғи унмайди экан...

* * *

Феълингда мардлик йўқ, номардсан, номард,
Энг катта бобонгдан меросдир бу дард.
Мардни тан олмадинг мардсан, деб энди
Тавба, деб йиғлама, кўз ёшингни арт...

* * *

Мени тушунмасанг, не ҳам қилай мен!
Фаҳмнинг ўлчовини қайдан билай мен!
Сенга бу дунёда ёмонлик эмас,
Озгина фаросат, фаҳм тилай мен...

* * *

Чумоли майда, деб камситма, Инсон,
Унинг судрагани ўзидан улкан,
Феълингда нодонлик бор экан, эшит,
Майда чумолидан минг бор майдасан...

* * *

Шайтон ҳам дастида тутаркан қалам...
Ҳикматлар битаркан ўзича у ҳам.
Лабингга инмасин шайтон байтлари—
Ҳушёр бўл, ҳушёр бўл, Ҳазрати Одам...

* * *

Шуҳрат юки оғир — белдан эзади.
Кимдир буни сезмас, кимдир сезади.
Кўринмас бу юкдан ҳушёр бўл, дўстим,
Кўтара олмасанг белинг узади...

* * *

Бахтни деб ўйламанг, кулфатдир бу зар.
Бойликнинг кўпи ҳам инсонни бузар.
Баъзи бир пулйиғар шўрлик кимсалар
Ҳовлиқиб ҳўкиздай ҳаммани сузар...

* * *

Кулиш керак бўлса, қаттиқ-қаттиқ кул.
Ҳайқириб кул,
Қўрқиб кетсин бахтинг гулдуросидан
Душманлар.
Йиғлаш керак бўлса, йиғлама!
Ютиб юбор кўзларинг билан
тўкилмоқчи бўлган қайғуни...
Бўғзингда бўғилиб ўлсин йиғилар...
Душманлар
Кўзлари тешилиб кутсин
сенинг йиғингни...

Баҳодир ИСОМОВ.

Санъат меҳри

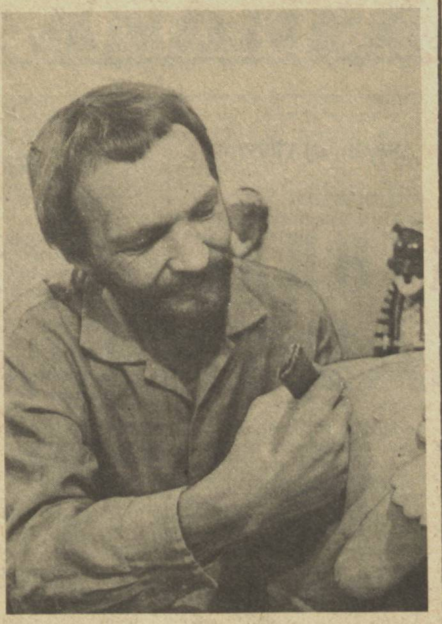

Виктор Сергеевич Шурковнинг асли касби слесарлик. У Тошкент тўқимачилик комбинатининг маданият саройидаги халқ тасвирий санъати студиясида керамика билан шуғуллана бошлади. Кўп ўтмай ўзбек миллий услубида ҳайкалчалар ясашга шундай уста бўлиб кетдики, у яратган асарлар кишини лол қиларди. Бу ишга бутун вужуди билан киришган В. Шурков касбини ўзгартиришга мажбур бўлди. У ҳозир Ўзбекистон халқ санъати усталарининг «Усто» бирлашмасида керамикачи-рассом бўлиб ишлаётир.

В. С. Шурков санъати мамлакатимиздан ташқарида ҳам маълум. Унинг асарлари Чехословакия, Швейцария, Германия Федератив Республикасида ташкил этилган кўргазмаларда намойиш этилган.

Суратда: керамикачи—рассом В. Шурков.

А. Илёсов фотоси (ЎзТАГ).

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

СССР Давлат агросаноат комитети
ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ
СИРТҚИ БЎЛИМГА
қуйидаги ихтисослар бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

Қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш (автотрактор ва қишлоқ хўжалик паркидан фойдаланиш ва уни ремонт қилиш бўйича инженер-механиклар);

қишлоқ хўжалигини электрлаштириш (қишлоқ хўжалигини электрлаштириш бўйича инженер-электриклар);

машина ремонти технологияси ва уни ташкил этиш (автотрактор ва машиналар қишлоқ хўжалик паркини ремонт қилиш, ремонт корхоналарини лойиҳалаш, машиналар ремонти учун ускуналар ва мосламаларни конструкциялаш бўйича инженер-механиклар);

гидромелиорация ишларини механизациялаштириш (экскаваторлар, бульдозерлар ва бошқа қурилиш ҳамда мелиорация машиналаридан фойдаланиш ва уларни ремонт қилиш бўйича инженер-механиклар);

гидромелиорация (гидроэнергетика тармоқларини излаш, лойиҳалаш, қуриш ва улардан фойдаланиш бўйича инженер-гидротехниклар);

ер тузилиши (колхозлар, совхозлар ер тузилиши билан шуғулланиш бўйича ва давлат ер фонди тақсимотини ҳисоб-китоб қилиш бўйича инженер-ер тузувчилар);

сув хўжалиги экономикаси (суғориладиган ерлар деҳқончилиги зонасида сув хўжалигини ташкил қилиш ва экономика масалалари бўйича инженер-экономистлар);

қишлоқ хўжалиги (инженер-механиклар, ҳунар-техника билим юртлари ва техникумлар учун ўқитувчилар).

Сиртқи факультетга ўқиш соҳаси бўйича ўрта техника маълумотига эга бўлган ёки танлаган ихтисоси бўйича камида олти ойлик иш стажи бор шахслар ва тўлиқ ўрта маълумотли СССР гражданлари ёшидан қатъий назар қабул қилинади.

Қабул вақтида корхоналар, совхозлар, колхозлар, муассасалар, ташкилотларда ишлаётган иши характерига мос келадиган ихтисос бўйича ягона формадаги йўлланма билан юборилганлар имтиёзлардан фойдаланадилар.

Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб бу йил қайтиб келганлар ихтисоси бўйича зарур иш стажига эга бўлганлар билан бир қаторда конкурсда қатнашадилар.

Кириш имтиҳонлари ўрта мактаб программасига биноан ўзбек ва рус тилларида МАТЕМАТИКА (ёзма), ФИЗИКА (оғзаки), РУС ЁКИ ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ (иншо)дан ўтказилади.

Ўрта мактабни олтин ёки кумуш медаль билан битирганлар ҳамда ўрта махсус ўқув юрти ва ўрта ҳунар-техника билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар математика (оғзаки)дан кириш имтиҳони топширадилар. Агар улар бу имтиҳондан «беш» баҳо олсалар кейинги имтиҳонлардан озод қилинадилар.

Институт ректори номига ёзилган аризада танланган ихтисос кўрсатилиши лозим. Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: характеристика-тавсиянома (иш жойидан партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари, корхоналар раҳбарлари ва колхозлар правлениелари томонидан берилган), ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), 3×4 см. ҳажмдаги 6 дона фотосурат, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (корхона, колхоз раҳбари томонидан тасдиқланган), 086/У формадаги медицина справкаси.

АРИЗАЛАР 1987 ЙИЛ 15 ЯНВАРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Кириш имтиҳонлари 1 февралдан 15 февралгача ўтказилади.

Студентлар сафига қабул 16 февралдан бошланади.

Аризалар институтда, филиалларда, ўқув-консультация пунктларида қабул қилинади.

Институт адреси: 700000, Тошкент шаҳри, Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй.

Институт филиаллари ва ўқув-консультация пунктларининг адреслари:

Қарши шаҳри, К. Маркс проспекти, 225-уй, институт филиали;

Янгиер шаҳри, 2-микрорайон, Саркисов кўчаси, 2-уй, институт филиали;

Қўқон шаҳри, Ленин кўчаси, 44-уй, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш техникуми;

Самарқанд шаҳри, Фрунзе кўчаси, 108-уй;

Нукус шаҳри, қишлоқ хўжалиги техникуми;

Урганч шаҳри, 4-микрорайон, Гурлан кўчаси, умумтехника факультети.

МУАССАСАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг
РЕСПУБЛИКА СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНКАДА ЁЗИШ КУРСЛАРИ

замонавий иш юритиш асосларидан билим олган секретарь-стенографистка ва секретарь-машинистка ихтисослари бўйича кадрларга нисбатан республикамизда ўсиб бораётган катта эҳтиёжни ҳисобга олиб ўзаро келишувга кўра шошилинч таълим курсини ўташ учун муассасалар ва ташкилотлар томонидан юборилаётган ходимларни

КУРСЛАРГА ЭРКИН РАВИШДА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ва уларнинг ўқиш ва ишларини мувофиқлаштириб боришни таъминлайди.

Курсларга ўқувчилар бир йилда 2 марта қабул қилинадилар:

декабрь-январда, машғулотлар 1 февралдан бошланади;

июль-августда, машғулотлар 1 сентябрда бошланади.

Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700003, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 174-уй (Бешёғоч, Ленин комсомоли номидаги марказий маданият ва истироҳат боғи билан ёнма-ён). Қабул ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача. Телефон 45-62-52.

САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича профессор-ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тошкент сиртқи факультетида ишлаш учун статистика **катта ўқитувчиси;**

ассистентлар: бухгалтерия ҳисоби, умумий овқатланиш экономикаси ва уни ташкил этиш;

доцентлар; физика ва умумий инженерлик фанлари (электротехника ва электротехника асослари ихтисоси бўйича).

Конкурс муддати — 4 февралгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 703000, Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

Ўзбекистон телевидениеси коллективи халқ хўжалиги экономикаси бош редакциясининг режиссёри М. Устабобоевга онаси

Умсиной МИРЗАБОБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Спорт:

ЁШЛАР ЖИСМОНИЙ БАРКАМОЛ БЎЛСИН

«Совет Ўзбекистони» рейди

Ёшларни маънавий-жисмоний жиҳатдан баркамол этиб тарбиялашда физкультура ва спорт ҳамда туризмнинг аҳамияти катта. Граждан мудофааси асосларини эгаллаш, спортнинг ҳарбий-амалий турларини ўрганиш, санитария-гигиена қоидаларини билиш, «Меҳнат ва СССР мудофаасига тайёр!» комплекси нормативларини топшириш жуда муҳим. Афсуски ёшларимиз ўз етуклигини намоён этадиган билим маскани —ўнлаб мактабларда олиб борилаётган ишлар шу кун талабларига жавоб бермайди.

ТЎПСИЗ ФУТБОЛ ЎЙНАШ...

Ажабланманг. Жисмоний тарбия дарсларида йўқ граналар, диск ҳамда ядроларни улоқтириш, хаёлан яшил майдонда тўп суриш мумкин экан. Зарбдор районидаги баъзи мактабларда жисмоний тарбия дарсида ўқувчиларга ана шундай «маҳорат сирлари» ўргатилмоқда.

Ғ. Ғулом номли 13-мактабнинг 10-синф ўқувчилари ўтган йилнинг 10—11 декабрь кунлари ўтказилган жисмоний тарбия дарсида граната улоқтириш бўйича машқ қилишлари керак эди. Қиш ҳавоси эмасми, шамол изиллатиб турганди. Мактабда спорт зали, ҳатто тузуккина спорт майдончаси ҳам йўқ. Бундай шароитда машғулот ўтказиш айни «муддао» эмиш. Аммо, физкультура ўқитувчиси С. Бекжонов биронта ҳам граната тополмади.

Лекин у ўзини йўқотиб ҳам қўймади. Чунки, бундай ҳолга биринчи марта дуч келиши эмас-да. Синфга кириб, гранатани қандай ушлаш, қандай масофадан туриб улоқтириш тўғрисида узоқ гапирди, (бундай пайтларда 45 минут ҳам чўзилганга ўхшайди), ўқувчилардан сўраган бўлди. Хуллас, қўнғироққача амаллади. Эртасига яна ўша мавзуни такрорлаш керак эди. Ёш мутахассиснинг тағин гапириб ўтиришга юраги бетламади. Бу сафар ёшларга спорт турларининг тарихи ҳақида сўзлаб қўя қолди. Қизиқ, ўқувчилар ядро улоқтириш бўйича синфда ўтказилган тўрт соатлик машғулотга қандай тоқат қилишди экан?

Жисмоний тарбия ўқитувчиси С. Бекжонов мактабда битта волейбол тўпи ва тўри борлиги ҳақида куйиниб гапирди. Ҳақиқатан ҳам бу ерда спорт кийимлари, ҳар хил анжомлар уёқда турсин, граната, ядро, секундамерлар ҳам йўқ эди. Ёш педагог айтмоқчи: «Бундай шароитда қандай ишлаш мумкин?»

В. И. Ленин номли 2-ўрта мактабда ҳам деярли шундай аҳволнинг гувоҳи бўлдик. Тўғри, мактабда чоғроқ бўлса-да, мослаштирилган спорт зали мавжуд. Лекин бу ерда ҳам зарур жиҳозлар йўқ. Мактабнинг оталиқ ташкилоти —«Ударник» совхози ўқувчиларга мўлжалланган мерганлик тири қурилишини арзимас баҳоналар билан тўхтатиб қўйган. 8 «В» —синф журналида 29 ноябрдан 16 декабргача дарс ўтилгани ҳақида ҳеч қандай белги қўйилмаган. 27 ўқувчидан 6 нафарининг жисмоний тайёргарлиги ўқув йили бошидан буён баҳоланмаган. Бундай ҳоллар мактаб директорининг ўқув-тарбия ишлари бўйича ўринбосари П. Алмановнинг ўз вазифасига, хусусан, жисмоний тарбия дарсларига совуққонлик билан қараётганлигини кўрсатади.

Райондаги мавжуд мактабларнинг деярли барчасида спорт анжомлари, кийимлари етишмайди. Районда ўқувчиларни жисмоний чиниқтиришга нисбатан ўзибўларчилик кайфияти ҳукмрон. Бўлмаса меҳнат дарсларида мактаб ўқувчилари кучи билан кўплаб керакли ўқув қуроллари ва мосламаларини ясаш мумкин-ку? Айтайлик, югуриш йўлкалари, эстафета таёқчалари, баландликка сакраш қурилмалари, тўсиқлар ошиб югуришга мўлжалланган мосламаларни ўз имкониятлари даражасида вужудга келтириш мумкин эди. Афсуски, мактаб мутасаддилари юқоридан бўладиган ёрдамни кутиб, қўл қовуштириб ўтиришдан нарига ўтмаяптилар.

Райондаги 17 мактабнинг тўрттасигина спорт залига эга. Лекин ана шу мактабларда ўтилаётган жисмоний тарбия дарсларининг савияси бугунги кун талабларидан анча орқада. 14-мактабнинг 5 «Б» —синфида ўтказилган машғулотда методик хатоларга йўл қўйилаётганлигининг шоҳиди бўлдик. Ўқитувчи Р. Эшбеков 45 минут мобайнида жисмоний тарбия дарсини яхши уюштира олмади. 25 нафар ўқувчининг деярли ярми спорт формасига эга эмасди

Жиззах областидаги мавжуд 420 мактабнинг 110 тасигина спорт залига эга. Фориш, Бахмал районларидаги мактабларнинг ҳар ўнтасидан бирида спорт зали бор. Область мактабларининг биронтасида ҳам бассейн йўқ. Жисмоний тарбия ўқитувчиларини тайёрлаш масаласини ҳам қониқарли, деб бўлмайди. Бугунги кунда 460 дан зиёд ўқитувчининг 155 нафари олий маълумотга эга. Мактабларда мингга яқин ўқитувчи жисмоний тарбияга дахли бўлмаган кишилардан иборат. Бунинг устига бир қатор районлар, халқ маорифи бўлимлари «Ёш куч» кўнгилли спорт жамияти район советлари билан яқиндан ҳамкорлик қилолмаяптилар. Мирзачўл, Дўстлик, Октябрь районларида мазкур спорт жамияти раислари ўринбосарлари кейинги икки-уч йил ичида 5-6 мартадан алмаштирилди. Хулоса қилиб айтганда, район партия комитетлари, район Советлари ижроия комитетлари, халқ маорифи бўлимлари жисмоний тарбия дарсларига, умуман ўқувчи ёшларни жисмоний чиниқтиришга бўлган муносабатларини тубдан ўзгартиришлари керак.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

А. СУЛТОНОВ,
«Ёш куч» кўнгилли спорт жамияти область Совети ўқув-спорт бўлими бошлиғи.

ЁШ ПЕДАГОГ—РАҲБАРЛАР СЕМИНАРИ

Ўқувчилар ишлаб чиқариш бригадалари ёш педагог раҳбарларининг 6 январь куни Тошкентда очилган республика семинарига мактаб ўқувчиларини меҳнатсеварлик руҳида тарбиялаш мавзу қилиб олинди. Ўзбекистоннинг ҳамма областларидаги қишлоқ мактаблари педагогика коллективлари вакиллари юқори синф ўқувчилари меҳнат бирлашмаларининг ўтган йилги иш якунларини чиқариш учун йиғилишди.

Уч кунлик семинар чоғида олимлар билан учрашувлар бўлади, лекциялар, амалий машғулотлар ўтказилади. Ёш педагоглар шундай бригадаларни тузиш қоидалари билан, бригадалар хўжалик фаолиятининг асослари, ўзини-ўзи бошқариш принциплари билан танишадилар. Тошкент областининг колхоз ва совхозларида сайёр машғулотлар бўлиб ўтади. Бу ерда семинар қатнашчилари энг яхши мактаб ишлаб чиқариш коллективлари билан учрашадилар.

(ЎзТАГ).

БИРИНЧИЛИКЛАРНИНГ БАРЧАСИ—БИЗДА!

ШАХМАТ ЙИЛИ ЯКУНЛАРИ ХУСУСИДА

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти халқаро Тинчлик йили, деб атаган 1986 йил шахмат воқеаларига ҳам бой бўлди. Энг муҳимларини ёдга олиб ўтайлик.

Навбатдаги жаҳон биринчилиги туркум мусобақалари — тож талабгорлари турнирлари совет гроссмейстерлари А. Соколов билан А. Юсупов ва Е. Ахмиловская (аёллар ўртасида)нинг ғалабаси билан якунланди. Сентябрь—октябрь ойларида шахмат аҳли тож учун бўлган Г. Каспаров — А. Карпов ва М. Чибурданидзе —Е. Ахмиловская баҳсларини ҳаяжон билан кузатди. Шу аснода москвалик А. Соколов билан А. Юсупов тождорлик йўлидаги оралиқ маррада ўзаро беллашиб кўрдилар.

Ноябрь ойининг иккинчи ярмида бўлиб ўтган жаҳон олимпиадасида 157 команда составида беш қитъа мамлакатларидан келган салкам 2000 энг сара шахматчи яқин мулоқотда бўлди. Буларнинг ҳаммасида совет вакиллари зафар қучдилар. Яна бир энг муҳим жиҳат шуки, социал йўналиши турлича бўлган мамлакат вакиллари ўртасида янгидан-янги дўстлик алоқалари юзага келди, мавжудлари эса мустаҳкамланди. Ҳалол спорт рақобатида ФИДЕнинг «Ҳаммамиз—бир оиламиз» шиори катта роль ўйнади.

Биз Г. Каспаров ҳақида бироз тўхталиб ўтмоқчимиз. Сабаби..

Жаҳон чемпиони деган унвон унинг эгасидан аввало ибратли партиялар яратишдек муайян мажбуриятларни ўз зиммасига олишни талаб этади.

— Жаҳон чемпиони унвони —энг юксак даража, —деган эди Гарри Каспаров уни қўлга киритган дастлабки кунииёқ. —Лекин у асло ижодий чегара эмас. Шунинг учун бу санъатни қурбим етгунча бойитишга ҳаракат қиламан...

Астойдил ҳаракат қиляпти. Деярли ҳамма —хоҳ шахматни билсин, хоҳ билмасин, — тарихда энг ёш шахмат тождорининг мухлисига айланяпти.

Энг сара гроссмейстерлардан Энтони Майлсни ўртоқлик матчида 5,5:0,5 ҳисобида мағлуб этишнинг ўзи бўладими! Лондон ва Ленинградда ўтган реванш матчида чемпионлик унвонини шараф билан ҳимоялаб, бу борада «аср рекорди» ўрнатди.

Дубайдаги жаҳон олимпиадасидаги команда сардорлари учрашган биринчи тахтада ишонарли ғалабага эришиб, олтин медаль совриндори бўлди. Орадан кўп ўтмай, Бельгияга, олти кишилик супертурнирга жўнади. Иштирокчиларнинг ўртача коэффициенти 2636 га тенг бўлган Брюсселдаги улкан турнир ҳам Г. Каспаровнинг мисли йўқ муваффақияти билан нишонланди. Ўз вақтида шахмат тожига талабгорлик қилган экстра классдаги гроссмейстерлар Н. Шорт, Д. Нанн (Англия) Р. Хюбнер (ГФР) ва Л. Портиш (Венгрия) ва бошқалар билан икки мартадан куч синашган Г. Каспаров 10 имкониятдан 7,5 очкони қўлга киритиб, энг яқин рақобатчидан нақ 2 очко ўзиб кетди! Бу билан жаҳон чемпиони шахсий коэффициентини энг юксак чегара —2700 баллга етказди!

Г. Каспаровнинг шахмат узра намоён бўлган ғояларининг бойлиги-ю таг заминлиги кўп ҳолларда энг тажрибали ҳарифларини ҳам лол қилиб қўйди.

Яқинда ТАСС анъанавий анкета ўтказди. Унда беш қитъанинг 40 мамлакатидан 43 та энг йирик телеграф агентликлари ва бошқа ахборот ташкилотларининг нуфузли вакиллари иштирок этди. Унинг якунига кўра икки карра жаҳон чемпиони Гарри Каспаров ўтган спорт йилининг тўрт қаҳрамонидан бири деб тан олинди!

Янги 1987 йил Г. Каспаров учун осойишта бўлмайди.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

Ахборот

Археологлар изланишда

Фарғона область ўлкашунослик музейини экспонатлар, тарихий буюмлар билан бойитишда археологларнинг хизмати катта бўлмоқда. Уларнинг изланишлари туфайли аждодларимизнинг ҳаётига оид қимматли материаллар, қизиқарли топилмалар музейга келтирилди.

Айниқса, бронза асрига доир турли анжомлар, шунингдек, бронзадан ясалган от ҳайкали — ўша даврнинг ноёб санъат ёдгорлиги кишини ҳайратга солади. Қадимда ишлатилган ов ва деҳқончилик қуроллари ҳам музей экспонатлари қаторидан жой олди. Сўфон қишлоғининг ўзидан ўлкашунослик музейига беш юздан зиёд турли хил буюмлар, қизиқарли материаллар, топилмалар ва тақинчоқлар келтирилди.

Музей археологлари ленинградлик ҳамкасблари ёрдамида Арсиф тепаликлари ён бағирларида илмий изланишларни давом эттирмоқдалар.

Ҳ. АБДУЖАББОРОВ.

Дўстлик риштолари

Қардош Белоруссиядаги қатор ҳунар-техника билим юртлари илк бор ўзбекистонлик йигит-қизларни ўз бағрига олди. Бухородан борган ёшларнинг 150 нафари бугунги кунда Вилейка ҳамда Борисов шаҳарларидаги ҳунар-техника билим юртларида токарлик, автослесарлик, автоматика ва контрол-ўлчов асбоблари созловчиси сингари касб сирларини ўрганмоқда.

Бизнинг группада 33 нафар талаба бор. Шулардан ўн биттаси — ҳамшаҳарларим. Ўқиш ва ихтисос эгаси бўлиб етишишимиз учун бу ерда яхши шароит яратилган.

Бўш вақтни мазмунли ўтказишга ҳаракат қилмоқдамиз. Вақти -вақти билан белоруссиялик тенгқурларимиз билан бирга қизиқарли кечалар уюштирамиз. Дам олиш кунлари эса Улуғ Ватан уруши ёдгорликларини зиёрат қиламиз, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари, музейларни томоша қиламиз. Яхши ўқиб, малакали мутахассис бўлиб етишиш биз, ёшлар ҳақидаги беқиёс ғамхўрликка жавобимиз бўлади.

Б. ОМОНОВ,
Борисов шаҳридаги 121-ҳунар-техника билим юрти талабаси.

Редактор **Л. ҚАЮМОВ.**

Тингланг, томоша қилинг

8 январь, пайшанба

ТВ

МТ-I. 8.00 — Эрталабки зарядка. 8.10 — Мультфильм. 8.20 — Музикали танаффус. 8.30 — Время. 9.15 — «Теҳрон-43». Бадиий фильм. 2-серия. 10.25 — Мультфильмлар. 10.55 — Дунё ва ёшлар. 11.30 — Дунё воқеалари. 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Рус тили. 17.25 — «Малявкин ва компания». Бадиий фильм. 1-серия. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.50 — Янгиликлар. 20.00 — Сўзни иш билан оқла. 20.30 — Ветеранлар. Сизлар учун. Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Пушкин эртаклари. Фильм-концерт. 23.00 — РСФСР халқ артисти Л. Рюмина билан учрашув.

МТ-II. 8.45 — Гимнастика. 9.05 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Телевизион қисса. 10.15 — Испан тили. 10.45 — «Алоҳида вазият». Бадиий фильм. 1-серия. 11.55 — Львов телевидение студиясининг программаси. 12.50 — «Алий исмли чегара ити». Бадиий фильм. 13.55 — Ҳужжатли фильм. 14.35 ва 18.15 — Янгиликлар. 18.30 — Саёҳатчилар клуби. 19.30 — Музикали киоск. 20.00 — Шахмат мактаби. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — «Алоҳида вазият». Бадиий фильм. 2-серия. 23.15 — Янгиликлар.

ЎзТВ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Салом, кичкинтойлар! 8.00 — Ахборот. 8.20 — Телефильм. 8.30 — Время. 9.10 — Китоб — бизнинг дўстимиз. 9.50 — Болалар учун фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Ишчи ёшлар учун. 18.15 — Шоирлар — болаларга. 18.55 — Халқаро сиёсатнинг актуал масалалари. 19.20 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Қишлоқ чорвадорлари учун имтиҳон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Лирика кечаси. 21.30 — Время. 22.05 — Ягона сиёсий кун. 22.35 — «Фалокат оёқ остида». Бадиий фильм.

ЎзТВ-II. 19.30 — «Нуқта, нуқта, вергуль». Бадиий фильм. 20.50 — Реклама. 21.00 — Муаммолар, изланишлар, ечимлар. 21.30 — Время. 22.05 — Фрунзе кўрсатади. «Раис». Бадиий фильм. 2-серия.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. 9.30 — Халқ ансамблларининг концерти. 9.50 — Бу ҳақда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг III пленумида гапирилган эди. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малши. 13.30 — Социалистик мусобақа голиблари. Сизлар учун. 14.00 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Гулдаста. 16.00 — В. И. Тютчев ҳақида адабий музикали композиция. 18.15 — Суҳбат. 18.30 — Оммавий қўшиқлар. 19.20 — Юность Узбекистана. 21.00 — Халқаро кундалик. 21.10 — Қармоқ. 21.30 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Ўзбек куйларидан концерт. 23.25 — Спорт кундалиги. 23.35 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 10510. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 6. ИНДЕКС 64583.